

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 124 (3286) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Teljes megértéségyetértés

(P. I.) Roosevelt jelentette ezt ki az ajságíróknak, amikor Sztalin válaszelevele iránt érdeklődtek nála. Azt mondotta, hogy Davies valóban hazakerkezett és magával hozta Sztalin levelét. A levél tartalmára vonatkozóan még nem nyilatkozott, csak annyit jelentett ki, hogy teljes a megértés és az egyetértés közte és Sztalin között.

A megértés és az egyetértés nagyon szép dolog. Rendes körülmények között örülni is kell annak, ha két, vagy több ember között ilyesmire beszélhetünk. A két nagy imperialista kölcsönös megértése és egyetértése azonban feltétlenül gondolkodásra készít minden józanul gondolkozó és nemzetéért aggódó európaít. Mert miben is egyezhettek meg olyan feltűnően? Sztalin terveit és szándékait nagyon is jól ismerjük. Nem kijelentéseiből, nem nyilatkozataiból, hanem az eseményekből. A balti államok leigázása, a Finnország ellen viselt hódító háború, Katyn tizenkétezer legyilkoltja, a kommunizmus földalatti terjeszkedése Európa és a világ majdnem minden államában világosan mutatja, hogy mit akar Sztalin. Az internacionális állítólagos felosztása, is csak újabb alkalom volt arra, hogy a véreskezű vörös diktátor tervein elgondolkozzunk. Sztalin befolyást követel magának az emigráns kormányok fölött és szinte kizárólagos jogokat Kelet- és Délkelet-Európa kis államaiban. Hogy mennyire a helyzet urának érzi magát, azt mutatja többek között az is, hogy még Benest is elejtette, mert Benes szabadkőműves-demokrata álláspontja minden radikalizmusa dacára sem elégíti ki. Benes szerinte már a múlté. Ha az ő tervei sikerülnek, akkor minden európai kisállamban a Moszkvában székelő kommunista kormányok jönnek uralomra.

Ha tehát Roosevelt a Sztalinnal való teljes megértést és egyetértést hangoztatja, akkor ebben benne van mindaz, amit Sztalin akar. Benne van Európa teljes elárulása. Nem felelőtlen képzeldés ez, hanem az amerikai imperializmus szigorú követelménye. S ebben Roosevelt nem ismer korlátokat és skrupulusokat. Az ő szeméi előtt a távolkeleti helyzet áll és Japán hihetetlen előretörésének a veszélye, amikor erős és Európában uralkodó Szovjetuniót akar állítani a japánokkal szembe. Mit bánja ő, ha emiatt Európában évezredes keresztény kultúra pusztul el és milliókat gyilkolnak is a vörös csillag jegyében.

Ez tehát a nagy megértés és a nagy egyetértés. Figyelmébe ajánljuk a polgári elemeknek és azoknak, akik előszeretettel hangoztatják, hogy Roosevelt a pápával milyen szívélyes barátságot tart fenn és leveleiben „öreg barátjának” szólítja a katolikus egyház fejét. Sok minden lehetséges, de a két barátság egyszerre nem. Nincs is kettő, csak egy. S hogy melyik az igazi, azt nagyon jól tudjuk.

A katonai fölkelés sikere után

Triumvirátus alakult Argentínában Ramirez, Rawson és Sueyro ellentengernagy részvételével

Washington haladéktalanul elismeri az új argentin kormányt és kiterjeszti reá a kölcsön- és bértörvény rendelkezéseit

A tengelyhatalmakkal való szakítás rövidesen bekövetkezik

Argentínában, nyilván angolszász ügynökök sikeres tevékenysége következtében, katonai fölkelés tört ki. A fölkelésről az angol hírszolgálat adta ki az első jelentést, amely úgy szólt, hogy több argentin hadtest fellázadt a kormány ellen. A hírt akkor még nem erősítették meg. Egy későbbi, Buenos Airesből érkezett hír szerint Castillo elnök Ramirez hadügyminisztert, aki egy tízezer főnyi fölkelő csapat élére állt, fölmentette állásától, a kormány immár ura a helyzetnek s Ramirezt foglyul ejtette. Még később a brit hírszolgálat azt jelentette, hogy az argentin forradalmi csapatok Buenos Airesben megszállták a kormányépületet s Ramirez volt hadügyminiszter elnöklésével ideiglenes törvényhozótanács alakult. Az argentin helpolitikai helyzet pillanatnyilag tisztázatlan. A fővárosban rendzavarások voltak. A társaságkocsikat felborították, a villamoskocsik ablakait beverték. Végül egy még későbbi brit jelentés arról adott hírt, hogy az argentin katonai fölkelők mozgalma győzedelmeskedett s az ideiglenes kormány elnöke Rawson tábornok lett.

Uruguayba érkeztek a volt argentin kormány tagjai

Amsterdam. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit hírszolgálat montevideói jelentése szerint Castillo a Drumond hadihajó fedélzetéről államfő üzenetet intézett Roberto Repettohoz, a törvényes elnökhöz. Üzenetében arról értesíti, hogy a zászlóshajó fedélzetén tartózkodó kormány egyetlen törvényes kormánya Argentínának.

Amsterdam. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az angol hírszolgálat jelentése szerint az uruguayi Colonialban a Drumond hadihajó fedélzetéről az ar-

gentin kormány következő tagjai szálltak partra: dr. Ruiz Guinazu külügyminiszter, dr. Amadeo Y Videla, földművelésügyi miniszter, dr. Acevedo pénzügyminiszter, dr. Oria közmunkaügyi miniszter és dr. Rote igazságügyminiszter. A hajó fedélzetén maradt Fincaiti ellentengernagy, tengerészeti miniszter és dr. Culaciato belügyminiszter valamint a megbetegedett Castillo elnök. Castillo ugyanis nem akar partraszállani, csak akkor ha alkotmányos jogait biztosítják.

Kivételes állapotot rendelt el egész Argentínában a fölkelők vezére

Genf. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az United Press buenos airesi jelentése szerint Rawson argentin tábornok egész Argentina területére kihirdette a kivételes állapotot.

Genf. (MTI.) A Német Távirati jelenti: Buenos Airesből származó jelentés szerint Ramirez tábornok a kormány egyik székházában tett egyik nyilatkozatában kijelentette, hogy Castillo elnök nem mondott le. Az uruguayi állami híroroda Montevideoból származó hírek szerint Castillo elnök az egyik hadihajó fedélzetén kormánya kíséretében Colo-

nialba (Uruguay) érkezett. Colonial hatóságai a vízürendőrség jelentős számú közegének segítségével lezárták a kikötőt és a sajtó részéről nyilvánított érdeklődés elől is elzárkóztak.

Amsterdam. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az angol hírszolgálat montevideói jelentése szerint Buenos Airesben triumvirátus alakult Ramirez és Rawson tábornokok valamint Sueyro ellentengernagy részvételével. A triumvirátus az argentin hadsereg főparancsnokságában messzemenő változtatásokat határozott el.

Washington örömmel üdvözli a „váratlan” fordulatot

Stockholmból jelentik: (MTI.) A Német TI jelenti: A Stockholm Tidningen newyorki jelentése szerint newyorki argentin körökben az eseményeket az argentin semlegesség ellen irányuló lépésnek tekintik. Ezzel kar-

öltve jár a tengellyel való szakítás követelése és a csatlakozás a többi délamerikai államhoz. A lázadást liberális és demokrata elemek támogatják. Buenos-Aires és a külvilág között megszakadt minden összeköttetés.

Amsterdamból jelentik: (MTI.) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálati iroda jelentése szerint Knox, az Egyesült Államok haditengerészeti minisztere kijelentette, hogy az argentin lázadók „sokkal barátságosabb érzelmekkel” viseltetnek a szövetségesek iránt, mint az előző kormány.

Amsterdamból jelentik: (MTI.) A Német TI jelenti: Az United Press washingtoni jelentése szerint az Egyesült Államok valószínűleg haladéktalanul elismeri az új argentin kormányt. Ezzel egyidejűen a kölcsön- és bértörvény rendelkezéseit kiterjesztik Argentínára is. Az államcsíny — mondják washingtoni körökben — szorosabb kapcsolatokat teremt majd Argentína és a szövetségesek között. — Argentínában most a szövetségesek iránti „baráti érzelmű” kormány került uralomra.

Stockholmból jelentik: (MTI.) Az amerikai hírszolgálat jelentése alapján közlik, hogy newyorki argentin körök véleménye szerint a fölkelők politikája nem irányul az ország semlegessége ellen, az ország lakosságának 90 százaléka „szövetséges beállítású”. A Castillo által gyakorolt elszigetelődési politikával szembeni ellenállás egyre nő az országban. Követelik, hogy Argentína szakítson a tengelyhatalmakkal és jelentse ki a délamerikai államokkal való szolidaritását.

Tengrészeti Támaszpont. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Júnus 1-én 18 óra tájban 4 torpedórombolóból álló ellenséges hajóalakulat jelent meg Pantelleria északi partjai előtt, a parttól mintegy 11 mérföldnyi távolságban. Az ellenséges hajóegységek tüzet indítottak, amit az olasz tengerészeti ütegek haladéktalanul viszonzottak. Rövid párharc után az olasz ágyúk eltalálták az egyik torpedórombolót, amely égő fedélzettel távolodott el nyugati irányban. A többi három hajó is abbahagyta a bombázást és mesterséges füstfelhő védelme alatt visszavonult Málta felé.

Pantelleria tüzérsége már tucatjával lötte le az égre merészkedő angol-amerikai repülőgépeket. Száz és száz légitámadás után a sziget ágyúi és lakói éppen olyan kemény ellenállást tanúsítanak, mint a sziget sziklái. Pantelleria az olasz védelem előretolt sánca és jelképe az olasz nép győzelmében biztos szívósságának.

Tartalmas és tanulságos szakszemináriumon vettek részt a nagyváradai tanítók

Hétfőn a vármegye tanítószága számára rendezik meg a szakbemutatót

Nagyvárad, június 5. Érdekes esemény volt szombaton Nagyvárad tanítószághalmának s egyben az itteni állami tanítóképző gyakorló iskolájának is. A nagyváradai tanítók ugyanis az 1941. évi elméleti és gyakorlati tanítási terv és útmutatás ismertetésére szemináriumot rendeztek a Református Kulturpalota nagytermében. A most megrendezett szemináriumhoz hasonló a felkészülés óta mindössze kétféle volt Nagyváradon: az első közvetlenül a felkészülés után, míg a második a múlt tanév vége felé. Ez a két szeminá-

rium azonban keretében és tartalmában meg se közelítette a mostanit, amely már teljes egészében mutatta be az újabb tanrendszer munkáját és eredményeit.

A szemináriumot dr. *Martsa Dénes* tanügyi tanácsos csaknem kétezár hallgató jelenlétében nyitotta meg. Megjelent az ünnepségszámba menő bemutatótán dr. *Hoffmann István* tanügyi tanácsos is a debreceni főigazgatóság képviselőjeként s a hallgatóság soraiban természetesen a város valamennyi állami és felekezeti tanítója jelen volt.

A cirmos és az egér története

Martsa Dénes dr. tanügyi tanácsos rövid megnyitó beszéde után *Bertalan Ferenc*, az állami tanítóképző gyakorló iskolájának tanítója fogalmazási feladatot készített a gyermekek részére s a tanítók munkájának a gyermeki fantázia megindításával végzett teljesítményét mutatta be. Színes és eleven előadásában vázolta a fogalmazás fontosságát, majd feltette a kérdést: Mi is a fogalmazás tulajdonképpen? Röviden: Önálló alkotás — mondotta, — ahol a gyerek aktivitása teljes erővel érvényesül. A tárgykör pontos meghatározása után *Bertalan Ferenc* ismertetette a tanítás további céljait, majd a tanítási emelvényen levő táblára néhány vonással felvázolta a feladatot: Az egérre leselkedő macska — a feladat első képeként a nagy részre osztott tábla első kockájába, majd két közbeeső kockát üresen hagyva, a negyedikre a mese végét, amint a zsákmányára vadászó cirmos — hogy-hogynem — egy eszmaszárba szorul. A két közbeeső kocka kitöltését a gyermekek fantáziájára bízta s a feladatot írásban kellett a kicsinyeknek megoldaniuk.

Mialatt a gyermekek a feladatot készítették, *Engi Sándor* tanító a megyei Népművelési Bizottság tisztviselője „A fogalmazás tanítása a népiskolákban az 1941-es Tanterv és Utmutatás alapján” címen tartott részletes és minden mondatában alapos felkészültségről és helyes megfigyelésről tanuskodó felolvasást, majd a gyakorló iskola másodosztályos tanulói bemutatták a tanítás eredményeként készített feladatokat.

Zsuzsi felolvassa a dolgozatát

— Na Zsuzsika, olvasd fel a dolgozatodat — szólít fel *Bertalan Ferenc* egy szemüveges, helyes arcú kisleányt, aki felugrik és folyékonyan olvassa fel „Cinicia” pórujárásának történetét.

A gyermekek egymásután bírálják a feladatot s mind kitűnőnek találják — elárulják a tanítók s mi is. — A kis Zsuzsi valóban kitett magáért, szinte alig hihető, hogy a talpraesett történet egy másodikos „poclista” keze alól került ki.

Utána egy kis fiú olvassa fel fogalmazványát.

— No Misikém, mondd, hogy tetszett az Attila dolgozata. — szólít fel a tanító egy másik kis fiút.

— Nagyon szép volt, — feleli a felolvasított kisfiú. — de — teszi hozzá — én nekem a Zsuzsai csak jobban tetszett.

— Szép, hogy ilyen lovagias vagy, —

ba, ahova az egér után futott.

Egy kisleány felpattan és a fogalmazványt bírálva megjegyzi:

— Ez is szép, de a Cirmos nem halt meg, hanem megdöglött. (Nagy derűtlenség és taps tör ki a „közvetlen” megjegyzésére.

„A mintatanítás mintája”

Még néhány kisfiú olvassa fel dolgozatát, most már Zsuzsi is bírál és kijelenti, hogy az egyik kisfiú olyan, mint ha mindenféle lekvárt öszekevernek. Vagyis kicsit túlédes és zavaros.

Egy másik fiúcska dolgozatánál azt kifogásolja, hogy nem szépen olvasta fel:

— Hát igen, — bólint rá a tanító. — ez is fontos: a tálalás...

Végül *Bertalan Ferenc* beszédi a dolgosmogatja meg a fejét a tanítóbácsi, majd egy újabb fogalmazványt hallgat meg. Ennek tragikus vége van. A Cirmos cica ugyanis belehal a eszmaszár-

gozatokat és előbb a fogalmazás szempontjából bírálja és bíraltatja el. Zsuzsi egyik mondatára heves vita keletkezik. A gyerekek ugyanis nem helyeslik ezt a mondatot, hogy: Cili utána. Szerintük itt hiányzik az állítmány. De Zsuzsi ki-tart a mondata helyessége mellett és kijelenti, hogy ő utólag sem talál benne javítani valót. Hiába: ez a Zsuzsi nagyon is tud fogalmazni, most is neki van igazsága, ebben is...

A fogalmazás megvitatása után mondatani, majd helyesírási szempontból, vizsgálják a dolgozatokat. Ezután a tanítói kar tagjai joggal szólnak hozzá tanításához s csaknem valamennyien a „mintatanítás mintájának” minősítik.

A szeminárium keretében *Gyenge Józsefné* a II. számú elemi iskola tanító-nője a beszéd- és értelemgyakorlat tárgykörében *Zrinyi Ilonáról* tartott érdekes előadást, majd *Danovitsné Szőke Mária*, az I. számú állami iskola tanító-nője olvasta fel ugyanerről a tárgykörrel szóló tanulmányát.

A kitűnően sikerült és úgy lélektani, mint a nevelés szempontjából rendkívül fontos és változatos szeminárium dr. *Hoffmann István* tanügyi tanácsos szavaival ért véget.

A városi tanítók nagyikerű szemináriumát követően hétfőn a megyei tanítók rendeznek hasonló bemutatót. Ez elé a jelenlegi előadás izeltője után érthető érdeklődéssel tekinthetnek, nem csupán a tanítók, szülők és gyermekek, de mindazok, akiket a gyermeki lélek kialakításának talán mindennél nehezebb és felelősségteljesebb problémája érdekel.

Horváth Imre.

Dr. Mártonffy Károly egyetemi tanár a magyar közigazgatás megújulásáról

Minden nemzet életében feltalálhatók a bürokrácia kinövése

Nagyvárad, június 5. Dr. *Mártonffy Károly* egyetemi ny. r. tanár, a vallás- és közoktatásügyi minisztériumban az egyetemi ügyosztály főnöke, a belügyminisztériumban a Közigazgatás-racionalizációs Bizottság vezetője, a város polgármesterének meghívására a városháza közgyűlési termében szombaton délután 6 órai kezdettel „A magyar közigazgatás megújulása” címen nagyszámú hallgató-ság előtt előadást tartott.

Bevezetésül az előadó „Bürokrácia esodaországában” társasutazásra kérte fel hallgatóit. A klasszikus példák sorát hozta fel az egyes nemzetek közigazgatásának történetéből, amelyekkel szemléletesen bizonyította, hogy a bürokrácia kinövési kivétel nélkül minden nemzet életében megtalálhatók. A bürokrácia tehát nemzetközi jellegű, nincs országghatárhoz kötve, de nincs a történelem egyik vagy másik korszakához sem, tehát időtlen.

A bürokrácia kinövési ellen való védekezés, az okok megkeresése és megszüntetése minden államot a legrégebb idők óta foglalkoztat. Tehát a „rációt” már akkor is igyekeztek kormányzásban és közigazgatásban érvényrejuttatni, amikor még a közigazgatás racionalizálásának mai fogalmát nem is ismerték. Elsősorban a jogszabályrendezésről beszélt az előadó. Megemlítette a jogsza-

bályrendezés leggrandiozusabb példáját, az egyházi jogi kodifikációt, a Codex Juris Canonici, melynek megalkotásában dr. *Serédi Jusztiniánnak*, a mi bihornok-hercegségünknek van hatalmas része. (A jogforrásokból nem kevesebb, mint 26.000 jogesetet gyűjtött össze.) Az előadó ismertette a közigazgatási szervezés és ügyintézés hazai példáit. Rámutatott a köztisztviselői nevelésnek — ennek keretében a jogi oktatás reformjának — évszázadok óta napirenden levő problémájára.

Megemlékezett a világháború előtti magyar reformokról, különösen az 1900-as évek korszakos jelentőségű egyszerűsítési munkálatairól, amelyek heveszetői és mintaképei a mai racionalizálási törekvéseknek. A világháború utáni időkről megemlékezve, ismertette az Országos Takarékosági Bizottság, a miniszterközi bizottságok, a racionalizálási kormánybiztos, a Közigazgatás-racionalizációs Bizottság működését.

Rámutatott arra, hogy bár az eddig végzett munka teljes eredményt még nem hozott, a közigazgatás egyes területein elért részeredmények, amelyeket a közigazgatás átfogó reformjának kell majd követnie, komoly figyelemre érdemesek. A tudományos megalapozott racionalizálási mozgalom módszeresen, a tudomány eszközeivel dolgozva, ki-

Mozik műsora:

APOLLÓ: Tilos a szerelem.
BELVÁROSI: Boldogság a vége.
CASINO: Szerencsés flótás.
KORONA: A nagy per.

emelte a közigazgatási reformot a világháború előtti szűk köréből és az egész közigazgatási berendezés megújulását tűzte ki céljával.

Az előadó hangsúlyozta, hogy a racionalizálás nem létszámapasztás és nem fizetéscsökkenés. Egyedüli célkitűzése a köztisztviselői munka legjobb feltételeinek megteremtése és megkönnyítése, hogy annak maximális eredményt biztosítsa, a gondjaira bízott közönséget minél jobban, gyorsabban és gazdaságosabban tudja kiszolgálni.

A közigazgatás racionalizálása tehát laboratóriumi munka. A közigazgatás racionalizálásának munkásai nem akarják az ő elveiket, módszerüket, eredményeiket a kormányzatra vagy a közigazgatásra rákényszeríteni. E helyett úgy akarnak hatni, hogy elvégzik a közigazgatási kérdések, a reformok tudományos előkészítő munkáját, azt a munkát, amelyet a kormányzat és a közigazgatás gyakorlati férfiai a mindennapi élet feladataival túlterhelten nem végezhetnek el, mert erre sem idejük, sem zűrkéséges nyugalomuk nincs meg.

Befejezésül hangoztatta az előadó a köztisztviselői továbbképzésének, az általános tanulásnak a közszolgálatban való nagy jelentőségét, minden egyes köztisztviselő, de különösen a főnök személynének a modern közigazgatásban mérhetetlen fontosságát „a földrázó viharban.”

Végül megemlítette, hogy „A korszerű közigazgatás útja” című sorozatot, valamint a többi racionalizálási kiadványt Nagyvárad városának ajánlja fel, hogy a kérdés iránt érdeklődőknek rendelkezésére álljon.

Az értékes előadást dr. *Soós István* polgármester köszönte meg a város nevében.

Dr. Weiss Konrád halála

Mint a *Pest* írja: Dr. *Weiss Konrád*, volt nemzetgyűlési képviselő, ny. MÁV. tanácsos, 64 éves korában meghalt. Az 1920-as évek egyik ismert keresztény politikusa volt.

Leszerelt katonák cipőt igényelhetnek

Nagyvárad thj. város polgármestere 16.106—1943.—IX. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

A m. kir. közellátásügyi miniszter ur 33.500—1943. X. 3. c. körrendelete alapján értesitem azon leszerelt katonákat, akik megfelelő lábbeli hiányában polgári foglalkozásukat megkezdeni, illetve folytatni nem tudják, hogy lábbeli igényüket a közellátásügyi hivatal 6. sz. helyiségében írásban, legkésőbb június hó 8. napjának déli 1 órájáig jelentsek be.

A bejelentésben a következő adatokat kell feltüntetni:

Név, foglalkozás, mikor szerelt le, hányas számú lábbelit visel s fel kell mutatni a leszerelési igazolványt, vagy igazolványlapot, mely igazolja, hogy a közelmúltban szerelt le

Hirdetéseket telefonon nem vesz fel a Kiadóhivatal

Roosevelt és Sztalin között „kitünő a megértés és teljes az egyetértés”

Hadseregbe sorozzák be a sztrájkoló amerikai bányászokat Német győzelemmel végződött a kubáni csata

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Roosevelt elnök a sajtóértekezleten megerősítette azt a hírt, hogy Davies átadta neki Sztalin levelét. A levél tartalmáról azonban nem nyilatkozott. Kijelentette továbbá, hogy közöttük és Sztalin között egészen kitünő a megértés és teljes az egyetértés.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Roosevelt elnök pénteken utalt arra, hogy a sztrájkoló bányászokat szükség esetén kész besoroztatni a hadseregbe, hogy ilyen módon érthessék el a bányászok munkájának újraindítását.

Berlinből jelentik: (MTI) A német haditengerészet főparancsnoka a német haditengerészet következő szervezeti változását közölte: 1943 október egytől általános haditengerészet tisztikar néven új tiszti csoportot alakít, amely a haditengerészet keretében szárazföldi szolgálatot végez.

Angolok kezdték el a korlátlan légiháborút

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Deutsche Diplomatisch Politische Correspondenz azt bizonyítja, hogy Németország és Anglia közötti úgynevezett légi háborút az angolok kezdeményezték. Az angolok már régóta a célok megvalósítása nélkül dobták le bombáikat. A lap az-

zal fejezi be cikkét, hogy ezt a háborút csak csatamezőkön lehet eldönteni és semmiképp sem a polgári lakosság bombázásával. A német nép újból és újból példátlan tanulságát teszi acélosságának és ez a jövőben is így lesz, egész addig, amíg be nem következik a totális győzelem.

Pétain minden körülmények között helyén marad

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint illetékes helyen Pétain tábornagy egy francia újságíró előtt tett nyilatkozatában, a tábornagy eddigi politikájának folytatását látják. De Gaulle és Giraud megegyezése készítette Pétaint arra, hogy a vichyi kormány kizárólagos szuverenitását kiemelve.

Párizsból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Pétain államelnök a *Petit Parisien* egyik levelezőjének adott in-

terjában kiemelte, hogy helyén marad, bármiképp alakuljanak a körülmények. A franciák számára ma egy kötelesség van: hűség a kormány iránt. Egy nemzet csak akkor érdemes elismerésre és becsületre, ha teljes egészében kitart kötelessége mellett. A francia városok elleni angol-amerikai támadásokról kijelentette, hogy a háborúnak erre a módjára már nincs bocsánat. Ez már harc a védtelen otthon ellen.

Minden szovjettámadás összeomlott a német fegyverek tüzeiben

Berlin. (Interinf.) A kubáni hídfőnél dúló nagy csata harmadik szakasza is a német fegyverek teljes győzelmével végződött. Június 3-ra virradó éjjel sikerült az előző napon előretört 15 szovjet páncélost kivétel nélkül harcra kényszeríteni. A német kötelek csütörtök reggel a korai órákban ellentámadással visszafoglaltak egy rövid időre elvesztett

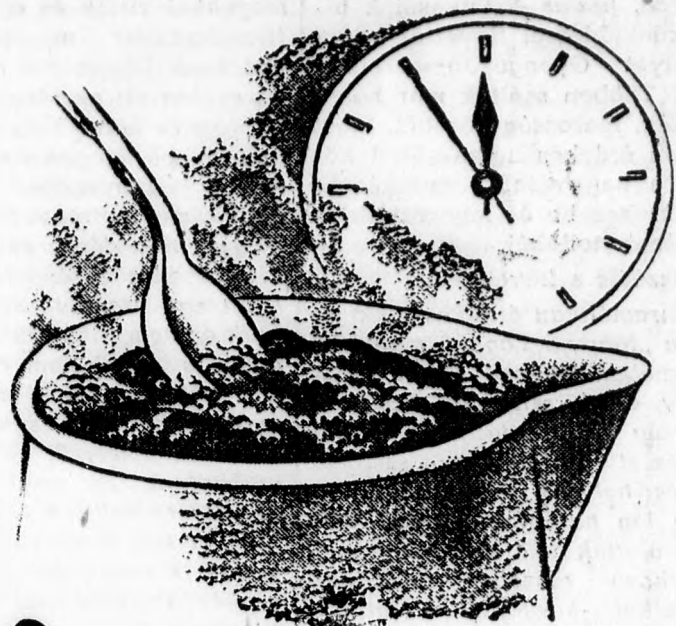
a szovjet támadási kísérleteket. Német vadászok 25 bolsevista gépet lőttek le a többi menekülőszerszűren irányt változtatott. Német részről nem volt veszteség. A kubáni hídfőnél a harcok csütörtökön is a német fegyverek fölényét mutatták és arról tanuskodtak, hogy a német hadvezetés továbbra is fölényesen bánik valamennyi fegyvernemével.

A Kaukázus nyugati lejtőjének német hídfője körül dúló küzdelem harmadik szakaszában még az eddiginél is súlyosabb veszteséget szenvedtek a bolsevisták.

Berlin. (MTI) A Führer főhadiszállásáról közli a Német TI A védő főparancsnoksága jelenti: Velis térségében véres veszteséggel megihusult a szovjet éjjel-nappal megismételt támadása. 22 ellenséges páncélosit szétlőttünk. A keleti arcvonal többi részéről helyi tevékenységet jelentettek. A légi erő folytatódóan támadta a Kaukázusban és a doni arcvonalon az ellenséges csapatösszevonásokat, valamint a repülő és ellátási támaszpontokat. Magyar harcirepülővel együttműködve különö-

Főzzük így:

① Egy liter hideg vízbe tegyünk 3 evőkanál Franck cikóriakávét

② Forraljuk körülbelül 5 percig, míg a habja teljesen el nem fő

Egymagában vagy tejjel keverve kitünő!

Üdülési igazolvánnyal minden kenyerváltójegy érvényes

Nagyvárad thj. város polgármestere 3274-1943. k. é. szám alatt következő hirdetményt adta ki:

Értesítem a kenyérrárusítással foglalkozó kereskedőket és sütőiparosokat, hogy a m. kir. Közlekedésiügyi Miniszter ur 107.770-1943. K. M. számú rendelete értelmében a gyógyulást kereső üdülő (nyaraló) közönség kenyérszükségletét bárhol kiadott kenyerváltójegyre sütőüzemekben és kenyérrárusításra üzletkörükben jogosult egyéb üzletekben beszerezhetik. Nagyvárad thj. város Közelelmezési Hivatal által lebélyezett üdülési igazolvány felmutatása mellett.

Derékfájás? Gyomor-, vese-súlyos betegség? gyermekágy — operáció után? Könnyen fárad? Rázódna, szíve? Segít egy jó fűző. Formásító strandfűzők hozott anyagból.

Kováts Sándornétől
Szent Gellért-u. 10. Nilgesz-telep

nagaslatti állást. Itt ismét számos foglyot ejtettek és nagy mennyiségű fegyvert zsákmányoltak. A bolsevisták három szétszórt páncélos dandár és több lövész ezred összeszedett maradványával igyekeztek csütörtökön délben újabb támadást indítani. A németek már csirájukban elfojtották

Néhány szó Nagyvárad szellemi életéről

Röfl József nyomdász, a Gutenberg Dalkör elnöke válaszol Gyenge József cikkére

Nagyvárad, június 4. Olvasóink bizonyára érdeklődéssel figyelték azt a vitát, amelyet Gyenge József cikke indított el. Többen szoltak már hozzá a munkásság, iparosság köréből. Most újra nagyon érdekes hozzászólást közölhetünk a nagyváradai munkásság egyik legértékesebb és leghivatottabb egyéniségének tollából.

A hozzászólás a következő:

Figyelemreméltóan érdekes cikk jelent meg a „Magyar Lapok” május hó 25-iki számában Gyenge József tollából, amely élénk színekkel ecsetelte a magyarság magatartását az irodalom, művészet és általában a szellemi fejlődés és haladás tekintetében. A cikkhez e lap hasábjain páran már hozzá is szoltak és a közlemény reájuk vonatkozó részében igyekeztek álláspontjaikat kifejezésre juttatni abban az értelemben, hogy miben látják helytállóknak és miben látják téveseknek a Gyenge József cikkében foglaltakat.

A fentemlített tanulságos cikkhez a magam részéről semmi különösebb hozzátennivalóm nincs én annak csupán csak azzal a részével óhajtok foglalkozni, amely a munkásságnak az egyetemes kultúrával szembeni nemtörődésével, az irodalmi és szellemi fejlődés és haladás tekintetében tanúsított közömbös magatartásával foglalkozik.

Idestova 40 éve már annak, hogy a város munkástársadalmának szerény tagja vagyok és így elég tájékozottnak érzem magam a munkás értelmiség múlt és jelenbeli helyzete, illetve kulturális és szellemi képességei tekintetében. Gyenge Józsefnek a munkásságra tett látszólag helytálló megjegyzésére vonatkozólag legyen szabad a következőket megemlítenem:

Nagyvárad munkássága tulnyomó részben mindenkor vágyakozó örömmel vett részt minden olyan kulturális megmozdulásban, vagy előadásban, ahol az ő szellemi fejlődéséről, előhaladásáról, életismereteinek és tudásvágyának kiszélesítéséről, irodalmi és művészeti érzékének műveléséről szó esett. Tudásszomját, tanulmánygyását ugyszólván minden adandó alkalommal élénken kifejezésre juttatta. Sajnos, azonban csak szórványosan adódott alkalom arra, hogy a munkásságnak ilyesmiben része lehetett. Természetesen ezek a megállapításaim a multra, az idegen uralom alatti időkre vonatkoznak.

Ezzel kapcsolatban meg kell említenem azt, hogy a mai magyar munkásnemzedék jórésze a huszonkétéves idegen uralom alatt nőtt fel, iskoláit, műveltségét, társadalmi és kulturális ismereteit nagyrészt idegen légkörben, minden magyar érzelmi megnyilvánulástól távol és mentesen kapta és úgy szólván csak az önművelésre, az önképzésre volt utalva.

Százakra volt tehető azoknak a munkásoknak a száma, akik az idegen uralom éveiben Bukarestbe, Ploestibe, Jasiba, Galacha, stb. kényszerültek távozni saját és családjuk megélhetésének biztosítása érdekében és éveken át csak látogatónak jöttek egyszer-egyszer pár napra haza családjuk körébe, de az olyan esetek sem voltak ritkák, amikor családjukat is

magukkal vitték és egyrészt csak a felszabadulást megelőző napokban tért haza. Ugyan hol ragadhatott volna ezekre ott az idegenben a magyar kultúra és művelődés máza, ahol idegen levegő, idegen szellem vette őket körül? Lényegében megmaradtak ugyan magyar mivoltunk mellett, de magyar művelődés és kultúráltság tekintetében nagyrészt lemaradtak. Ezen tehát egy cseppet sem csodálkoztunk és nem róhatjuk fel nekik hibául annál is inkább nem, mert hiszen még alig pár éve, hogy visszatértünk a nyugati kultúrát és műveltséget adó emilőhöz, amelyről annakidején leszakadtunk és amelyet oly sokáig nélkülözni voltunk kénytelenek.

Mindezzel kapcsolatban a tárgyilagosság szempontjából biztató jelenségként önkéntelenül is meg kell említenem a helyi nemzeti Munkásothton elnöksége által még a korábbi időben elindított és ma már rendszeressé váló munkásnevelő kultúrelőadásokat. Ezek az előadások biztosítani fogják az öntudatos magyar munkásság kulturális telemelkedését, szellemi és művészeti érzékének fejlődését, a minden szép és nemes cél iránti érdeklődését. Azonban egy nagyon fontos és komoly dologról nem szabad megfeledkeznünk ez alkalommal sem. Benne élünk egy második pusztító, borzalmas világháborúban s a munkásságot talán a legjobban, a legsúlyosabban érinti most is a szörnyű világszűrés. Messze határainkon túl hős honvédeltestvéreink rendíthetetlen kitartással, oroszlanbátorsággal küzdenek értünk, szebb és jobb jövőnkért, a nagy, holdog Magyarországért. Éppen ezért nem csodálható, ha az itthoniaknak az ő irántuk megnyilvánuló féltő aggodalma és a megélhetés nehéz gondoljai és küzdelmei közepette önkéntelenül is csökken a kedve és az érdeklődése a napi robotos munkáján túl minden más egyébben szemben.

Ez alkalommal azonban nem mulasztatom el, hogy rá ne mutassak a társadalmi szórakozások egyes ágazataival szemben tanúsított túlságos, érhetetlenül rajongó magatartására, ami természetesen az egyetemes művelődés és szellemi előhaladás rovására megy. Egy magát átlagon felüli műveltségűnek, széles látókörűnek tartó munkásnak szeretnie kell a komoly, társadalmi problémát tárgyazó, erkölcsös légkörben mozgó filmet, kedvelnie kell a sport különböző ágaiban megnyilvánuló létiasságot, acélos rugalmasságot és ügyességgel párosult tudást, pártolnia kell a táncot és egyéb más, könnyebb, erkölcsös szórakozásokat, de csak addig és olyan mértékben amíg az az egyetemes művelődés hátrányára nem szolgál, amíg azt nem veszélyezteti. Ugyancsak nem lehet és nem is szabad túlságosan lekötöztetnie magát a szórakozások túltengésében. Mert azok, akik e muló, a legtöbb esetben sovány és súlytalan szórakozásokat az egyetemes művelődés elébe helyezik, szerintem, igen szűk lelki világban élnek és fogyatékos szellemi felfogó képességgel rendelkeznek; a tévhit és tudatlanság ködös levegőjében élnek és tartalmatlan, lélek nélküli tévelygés-

sükkel minduntalan hátráltatják és gátolják a kultúrára mindjebbani áhító és szomjazó magyar munkásságot magasztos elgondolásaiban és célkitűzéseiben.

Egyebekben elismerésemet és őszinte hetsülésemet nyilvánítom Gyenge

Józsefnek cikke megírása alkalmából, mert sorából a magyar munkásság kulturális lemaradása iránti aggodalom érzik ki. Ő szeretné ott látni a munkásságot mindenütt, ahol a szellemi tudás, tanulás és kulturális fejlődés és haladás tűzét élesztik és táplálják és annak lángjánál melegszemek és sütkéreznek. Hát hiszen ennek így volna a rendje! De azért ne higye Gyenge József, hogy írása hibaváló. Nem volt hibaváló és nem talált süket fülekre. Sőt! A süket fülek is kinyitlak és igen élénken fel is figyeltek arra.

Röfl József nyomdász

Négy hónap alatt 385 millió levelet és 9 millió csomagot adtak fel

Budapest, június 4. A postavezérgazgatóság most tette közzé a folyó év első négy hónapjának postaforgalmi adatait, amelyekből megállapítható, hogy a postaszolgálat igénybevétele továbbra is nagyarányokban emelkedik. Ez év első négy hónapjában az ország területén 385.144.000 darab közönséges levelet adott fel, 76,3 millió darabban többet, mint tavaly ilyenkor. Az ajánlott levélküldemények száma 7.656.000 darab volt, ami kerekben egymillió darbos forgalomemelkedésnek felel meg. A csomagfeladás 9.065.000 darab volt, ez 1,6 millió darbos emelkedést jelent. Feladásra került 7,4 millió darab postatalvány, több mint 957 millió pengő értékben. Itt az emelkedés egymillió darab és 243 millió pengő. Feladtak az év első harmadában 2,5 millió darab táviratot 450.000 darabban többet, mint tavaly ezidőszakban. Tovább emelkedett a telefonforgalom is a korlátozó intézke-

dések ellenére. A budapesti helyi forgalomban 79,5 millió beszélgetést bonyolítottak le, ami 9,4 millió beszélgetéssel, tehát 13 százalékkal több, mint a tavalyi telefonbeszélgetések száma volt. Vidéken szintén szaporodott a telefon igénybevétele, mert 20,1 millió beszélgetést számláltak, 3,6 millió darabban többet, mint az előző évben. Vidéken tehát több mint 20 százalékkal növekedett a telefonforgalom. Interurbán beszélgetést 5.581.000 esetben bonyolítottak le, 970.000 beszélgetéssel többet, mint az előző évben. Ezidőszert a budapesti egységes távbeszélőhálózatban 93.000, a vidékiben 88.000 előfizető van bekapcsolva. Budapesten tavaly 3000-rel, vidéken 8000-rel szaporodtak a telefonelőfizetők. A rádióengedélyesek száma az országban 848.000, ami 74.000 főnyi szaporodást jelent a tavalyi előfizetői létszámmal szemben. (Magy. Tud.)

Kína szerepe és jövője az új világrendben

Óriási hadászati területen zajlik le a távolkeleti háború

Hosszú évek óta tartanak már a harcok Kinában. Addig nem is lehet igazán az új keletázeiai rendről beszélni, amíg ezt a háborút a japánok győzelmesen be nem fejezik. Mit kell tudni erről a hatalmas országról?

Kinában nemcsak óriási hegyláncok húzódnak, de itt van a világ legnagyobb hegye is, a 8840 méter magas Mount Everest. Széles folyamok szelik át az országot, köztük a Jangcekiangnak hosszúsága 5300 kilométer. Ha ezt a hosszúságot Európával összehasonlítanánk, akkor a Jangcekiang az Uralban eredne és Lisszabonnal ömlene az Atlanti óceánba, vagyis északkelet-délnyugati irányban egész Európán keresztülfolyna. De a 4150 kilométeres Hoangho is hatalmas folyam. Már ezekből az adatokból is látható, milyen óriási hadászati területen zajlik le az itteni háború. Még ha zárt arevonalról nincs is szó és a Csungking-hadsereg nem hasonlítható össze a szövettel, mégis nehéz feladat a katonai kezdeményezést állandóan megtartani. Kína átlagos népsűrűsége négyzetkilométerenként 80 ember. A folyók mentén elterülő termékeny alföldeken és a déli partvidéken azonban 200 lakos is jut egy-egy négyzetkilométerre, míg a szteppéken és a magas hegyek vidékén alig 20 ember jut ugyanennyi területre. A mintegy 5.720.000 négyzetkilométer nagyságú országnak 422 millió lakosa van. A legsűrűbben lakottak természetesen a városok. A Nanking-Kinához tartozó Peking lakossága 1,2 millió, a két egymás ellen harcoló

jelenlegi főváros Nanking és Csungking pedig 640.000, illetve 645.000 lakosával körülbelül egyenlő nagyságn. Sokkal kiterjedtebbek a kikötővárosok: Sanghaynak 3,2 millió lakosa van. Tientsinnak 1,3 millió, Kantonnak 861.000 és Hankaunak 770.000.

Kína magas kultúrája a multé. A közlekedési viszonyok mai szemmel nézve nagyon gyengék, hiszen a régi karavánutak — mint például a Sven Hedin könyvében leírt selyemút — nem felelnek meg a mostani forgalomnak. Pedig Kína belsejében még ma is karavánok és teherhordók bonyolítják le a forgalmat. Csungking-Kína alig rendelkezik modern országgúttal. Nanking-Kinában, Mandzeukuóban és Belső Mongóliában az utóbbi években jelentékenyen javultak a közlekedési viszonyok, ami nagymértékben elősegíti a japánok hadászati tevékenységét. A 23.000 km.-es kínai vasúthálózat alig jelent valamit ezen a hatalmas területen. A sokkal kisebb Angliának 34.000 km., Németországnak pedig (1930-ban) 58.451 km. hosszú vasúthálózata van. Kína nemzetközi forgalmat eddig csaknem kizárólag a jelenleg japán kézben levő tengeri kikötőkön át zajlott le.

Kétségtelen, hogy Kinának óriási embertartalékja, mezőgazdasága rendkívül teljesítőképes és szerfölött gazdag érványkincsekben. Kína fejlődése a nagy keletázeiai térségben és együttműködése az új Európával a háború utáni korszak egyik legnagyobb arányú fejezete lesz (TFK.)

3 Pont:

melyért érdemes részt venni a jótékony célú m. kir. állami sorsjáték huzásán

mert egy egész sorsjegy ára csak **3 P.**, félsorsjegyé pedig **1.50 P.** Ilyen olcsósorsjegyünk

mert nyereményei **40.000 P.**, **20.000 P.**, **10.000 P.**, kétszer **5.000 P.**, négyszer **2.500 P.**, hatszor **2.000 P.**, harmincháromszor **1.000 P.** stb., összesen **29360** nyeremény.

mert huzása már a közeljövőben: június 8-án esedékes tehát az eredményt a közeljövőben élvezheti.

Részvett a polgármester a tanonciskola záróvizsgáin

(Nagyvárad.) Tegnap délután dr. Soós István polgármester Madarassy Gyula iparostanonciskolai igazgató kíséretében megjelent az állami szakirányú iparostanonciskola záróvizsgáin.

A polgármester, mint az iskola felügyelőbizottságának elnöke, nagy érdeklődéssel kísérte a vizsga menetét és több tanulóhoz ő is kérdést intézett.

Sorbalátogatta az osztályokat, mindenütt megelégedését fejezte ki a hallottak felett s továbbra is nagy buzgalomra figyelmeztette a tanulókat — mondván — Nagyváradnak igen sok művelt és szakképzett iparosra lesz szüksége a jövőben is.

Távözöban úgy Madarassy Gyula igazgatónak, mint az egész tanári karnak teljes elismerését fejezte ki az elért szép eredményért és ama reményének is kifejezést adott, hogy legközelebb már az új kényelmes iskola-palotában folytathatja a tanítást nagyjelentőségű munkáját.

Miseruhák,

cimboriumok, szentségtartók, stb.
Oberbauer A. Utóda

Magyarország legrégebbi tem. lom. berendező és zászlókészítő vállalata
Budapest, IV. Váci-utca 4. sz.
Alapítási év 1863. Tel. Ar. 83-3-44
80 éves cég.

Adjunk napközi otthont bezárt gyermekeinknek

Milyen célra gyűjt vasárnap a Zöldkereszt?

Tél volt, bajtársi szolgálatos utakat jártunk, lakásoknak csufolt kis odukat láttunk. Megcsapott a szegénység és a nincstelenség szaga. Fojtó volt, nem rózsakertek illata szállt belőlük felénk. És ezekben a nehéz szagú szobákban gyerekeket láttunk. Az egyik helyen parányit, még alig látszott ki a földből, úgy tipegett bizonytalanul, ártatlan nagy kék szemét csodálkozó kíváncsisággal emelte ránk. A második évét taposta, kicsi életét itt felejtette a sors a savanyúszagú, rosszul világított szobácskában.

Az anyja napszámba jár, reggel rázárja az ajtót, nyomorúságos lábcsukában ott hagyja az előző napi maradékot, valami könnyen hozzáférhető helyen. És így marad magára az alig két éves gyermek. A reggeli tűz kialszik, meztelen kis lábai kékülnek a hidegtől, ahol éri az álm, ott hajtja le sápadt kis fejét. Játéka nincsen, csak a csupasz falak merednek rá hidegen. Gyermek a bezárt ajtó mögött, gyermek, akinek játék kellene, akinek ágyacská, szerető gondoskodás járna. Nem is sir már, ha zárul az ajtó reggel és egyedül marad. Megszokta az élet kegyetlenségét, amely ártatlan kis életét már kikezdte. Még csak napsugarat sem küld A parányi bezárt ablak mögé nem jut el a fény. Könnytelen szemű gyermek, aki szenved, szenved a nincstelenséget, szenved a fázást, szenved az éhezést, szenved, hogy van és még sincs anyja, szenved, hogy gögicselő szájacskáján kibugyanó szavára nem jön felelet, szenved, hogy nap-nap után egyedül marad, foltos kis edénykéjében sovány ételével, amit maszatos kis kezével töm a szájába.

Julissal a piacon ismerkedtem meg. Csomaghordó asszony. A szerényebb fajtából, akin megakad az ember szeme, úgy szeretne segíteni rajta és amikor beszél, fáj, hogy annak rongyos a ruhája, időelött rancosodik az arca, akit nem szepít meg az anyaság boldogsága, aki nem lesz fiatalabb egy szülés után, mert a nyomor, a nincstelenség mindig fáradtabbra, mindig rancosabbra torzítja az arcát. Egész nyáron hordta a kosaramat, már jó ismerősként köszöntött, figyelte, hogy mikor indulok hazafelé. Lassan összebátkozunk. Megtudtam, hogy Julisnak hívják, az ura nagy beteg, a kórházban fekszik, hétből két gyermeke van életben. Az egyik még nincsen három éves, ez a kisfiú. A másik kislány: két éves.

Kérdésemre elmondja, hogy reggel rájuk zárja az ajtót, egy tányéron ott hagyja nekik a maradékot egy-egy darab kenyérral. És tessék elhinni, hogy olyan szépen el vannak a gyermekek együtt — mondotta — amíg összeszaladok, összecipelek néhány fillért, kis kosaramban összegyűl egy kis zöld-ségféle, pár szem gyümölcs, amit a jószívű nagyságától meg a kofáktól kapok.

Julisnak is bezárt gyermekei vannak: egy kisfiú, meg egy kisleány. Itt valamivel jobb az eset, mert ezek leg-alább játszanak együtt egymásra nevetnek, egymás kérdésére feleletet kapnak. És a Julis szerint soha nem verekednek. Szépen meg van a két

gyermek, a kisfiú, mint egy kis öreg, megeteti a hugát, ha sir megsimogatja, lefeketi, betakarja, egyszóval az alig három éves, már komoly hivatást tölt be a családban, anyát pótol, szeretetet ad, segítséget nyújt, akkor, amikor az ő kis élete is megkivánná mindezeket.

Az ilyen sok száz bezárt gyermek szomorú kis élete foglalkoztatja már nagyon régóta a Zöldkereszt vezetőségét. Elhagyatott, ártatlan gyermekszemek néznek segélykérően. Gyermekek, akikre bezárul az ajtó reggel, akikre nem vigyáz senki, se szomszéd, se rokon, amíg az apjuk, az anyjuk munka után jár.

A segítség a bölcsőde lenne. Napközi Otthonaink — hála Istennek — már vannak, ahol három éves kortól, már menedéket, anyai gondoskodást kapnak a gyermekek. Megóvják őket a csavargástól, vagy a bezárt ajtó mögött élő gyermekek szomorú sorsától. De itt vannak a három éves aluli gyerekek. Ezekről még nincsen gondoskodás. Ezek bezárt ajtó mögött várják, hogy rájuk is besüssön a napfény és felkarolják szájalmas kis életüket.

Sokan, akiknek az élet nem ad alkalmat arra, hogy közelebből, a szegénység szagával telített étellel találkozzanak, nem tudják elgondolni, hogy milyen az elhagyatott gyermek élete. Aki ezeket a sorokat olvassa, gondoljon saját gyermekkorára, néz-

zen gyermekeinek boldog, megelégedett arccskájára. A boldog emlékek, gyermekei ragyogó szemének fordított tükrében meg fogja látni azokat a gyermekarcokat is, amelyekről én ezeket a sorokat írom. Ezek számára akar bölcsődét létesíteni a Zöldkereszt. Ezért a bölcsődéért áll ki most vasárnap minden utcakeresztezédshez a kérő váradi asszony, azért, hogy gyermekét mentse.

Kedves olvasóm! Holnap ne fordítsd el a fejedet, ne légy bosszus, ha néhány fillért ki kell vinned a zsebedből. Ne sajnáld a pillanatot, hogy megállítanak, hogy ki kell gombolkoznod! Allj meg szívesen az urnák előtt és tedd le adományodat, hogy felépülhessenek az elhagyott gyermekek számára az otthonok, ahol gondoskodó szeretettel vigyáznak rájuk, amíg szüléik munkában vannak, ahol meleg ételhez jutnak, s ha fejcskájuk álomra billen, lesz aki karja közé fogva, puha ágyacskába fekteti őket. Hogy az édesanyjuk helyett édesanyját kapjanak, hogy ne érezzék az elhagyatottság rideg kegyetlenségét. Próbáld meg te is, kedves olvasóm bearanyozni ezeknek a kicsi gyermekeknek az életét, ne hagyd, hogy a jövődö nemzedéknek sivar, nap-sugártalan legyen a tavasza.

Legyetek erre a napra ezeknek a szegény gyermekeknek szerető édesapja és édesanyja, aki segíteni akar, szívvvel-lélekkel, boldogan és hálát adva az Istennek, hogy adhat.

Csörögjön, muzsikáljon a perseglyekbe hullatott pengők zenéje, hogy ebből a pengőmuzsikából egy végtelen, boldog gyermek kacagás fakadjon mindnyájunk boldogságára és örömére.

SOLTÉSZ KALMANNÉ

Volt bolsevista tábornok mozgalmát indított tisztességes német-orosz béke megkötésére

Tovább folyik a magántulajdon helyreállítása Ukrajnában

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A megszállott keleti területeken a parasztság földtulajdonának visszaállítását egyezik Vlaszov volt szovjet tábornok mozgalmának felfogásával, melynek célja a kolhozgazdálkodás megszüntetése. Vlaszov egyébként a bolsevizmus megsemmisítését és tisztességes német-orosz békekötését tűzte ki célul, az új Oroszország megsemmisítésévé.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: A külföldi sajtó képviselői előtt ismertették a paraszti földtulajdon bevezetését a felszabadított keleti területeken. A parasztságot között megművelésre kiadott földet most saját tulajdonba adják át. A parasztságot földhöz juttatják, valamint azokat a szovjet katonákat is, akik ma még Németország ellen harcolnak. A földhöz juttatott parasztságot között tenyészal-

latokat és mezőgazdasági felszerelést is osztanak ki. Ukrajnában a múlt évben a közös gazdaságok 10 százalékát alakították át egyéni gazdasággá, úgyhogy most mármintegy 300.000 földműves egyéni gazdaságban dolgozik. Ez év végéig a közös gazdaságok mintegy 30 százalékát alakítják át egyéni gazdasággá. Jövőre már egymillió lesz az egyéni gazdálkodók száma. Lényegében azonos nagyságu parcellákat osztanak szét, de figyelembe veszik a talajminőséget is. A juttatott föld minden esetben elegendő a család eltartására. A földet megterhelni egyelőre nem lehet.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Uj műterem! Junius elején megnyílik! Uj műterem!

Somhegyi Irén

modern fényképezési műterme, (volt „Julietta“)

Rákóczi-ut 6. szám.

Az „ANGELO“ cégnek volt első segédnöje.

Szabadkőművesek az angolszász és bolsevista világuralom háttérében

Irta: Dr. Wilhelm Koppen

A Grand Orient szabadkőműves páholy Párizsban felfedezett okmányai közt érdekes tartalmu jegyzőkönyveket is találtak, melyek azt bizonyítják, hogy a francia páholyok a jelenlegi háború kitérése előtt sorsdöntő években az amerikai szabadkőművességgel szoros együttműködésben állottak. Így szerepel az iratok között a francia szabadkőművesek hálalevele, melyben a történelemmel elmentben Rooseveltnek köszönik meg az 1938. őszi cseh válság békés elintézését. Egy másik 1939 februárban származó levelében arra kéri Rooseveltet, hogy hívjon össze egy világ-értekezletet. Roosevelt úgy teljesítette a kérelmet, hogy Németországnak sértőhangú kérdőívet küldött azzal a szándékkal, hogy aztán a németekre hárihassa az értekezlet sikertelenségét. Amint Párizsban jelentette ezen az összejövetelel egyébként a vádlottak padjára ültette volna Németországot.

Mindebből nyilvánvaló, hogy a szabadkőművesség irányítása már nem Angliában, hanem Amerikában történik és Roosevelt a titokban világuralomra törekvő mozgalom feje. Washingtoni tervek szerint a háború után a nyersanyagok és fegyverkezés birtokában teljes diktatúrát fog a szabadkőművesség kifejteni. A brit világbirodalom örökösére vagy esetleg az USA-val való összeolvadására irányuló törekvések is szabadkőműves zászló alatt haladnak. Angol részről csupa magasrangú szabadkőműves támogatja ezt az irányt, így elsősorban a zsidó Sir Phlipp Sasson, aki már 1941-ben ajánlották az egyesülést. A birodalom és az Egyesült Államok páholyai természetesen a zsidó befolyás legerősebb támogatói. Ez az angolszász szabadkőművesség irányította azon kis népek sorsát, melyek a brit és amerikai imperializmus eszközei lévén, csufosan ráfizettek az úzletre. Például a görög szabadkőművesség is a legszorosabb összeköttetésben állt az angol páholyrendszerrel.

Az angol szabadkőművesség elsőrendű feladatának a brit befolyás kiterjesztését vállalja és teljesen atvetve a puritán felfuvalkodottság szellemét, amely az angolt tekinti a kiválasztott népeknek. Az angol uralkodóház állandóan vezető szerepet játszott a páholyban, amint VI. György király, fivére és sógora Earl of Harwood még ma is kimagasló szabadkőműves személyiségek. A vezető angol politikusok közt már régtől fogva alig hiányzik valaki a szabadkőműves névsorból. A brit birodalomban 1961-ben 2860 páholy működött, 1938-ban pedig 5060. Ugyanez évben az Egyesült Államok területén majdnem 16.000 páholy található mintegy 3 millió taggal. Ehhez hozzászámítandó a sok egyéb szabadkőműves színezetű, sokkal nagyobb taglétszámú egyesület. Különös jelentőségű köztük a Rotary-Klub. Ennek alapelve, hogy a világ minden fontosabb városában összegyűjtse a gazdasági, politikai és kulturális élet vezető férfait. Az 1905-ben Csiikágóban alapított egyesület vezetése persze amerikai kézben van, hiszen csak Észak-Amerikában a 4500 klub 200.000 taggal rendelkezik.

Az amerikai háború utáni tervében a Rotary Klubnak is fontos szerepet szánunk. Roosevelt környezete a legfőbb titkokat őrző szabadkőművesek, jórészt szintén rotarysták.

A háború utáni tervek félreismerhetetlenül magukon hordják a szabadkőművesség bélyegét, ahogy az Atlanti Charta minden sora is elárulja. A nemzeti öntudattal bíró népeknek természetesen nem jutott bennük hely. Számukra jogfosztás, kizsákmányolás és kényuralom jöhet csak számításba. A népi jelleg megtagadásában a szabadkőművesség egy a bolsevizmussal, melynek főnökei hasonlóan a páholyok mélyéből kerültek elő. Ugy a plutokrata-zsidó-szabadkőműves, mint a bolsevista világimperializmusban csak egyetlen világkormány létezhet, alatta pedig a kiméletlenül leigázott, egykaptafára vert, szürke milliók tömege engedelmessékedik szóltalanul.

Amióta Franciaország népe rászemelt, hogy a francia szabadkőművesség volt ennek a rendszernek legerősebb oszlopa az európai szárazföldön és elsősorban felelős az összeomlásért.

egyre többen foglalkoznak a világösszeesküvés kérdésével. Vichyben a „Les documents maconiques” című folyóirat havonként csak a szabadkőművességet boncolgatja és szedi izekere. Egyik legutóbbi számában az angol-amerikai viszony háttérével foglalkozva megállapítja, hogy a szabadkőművesség abban csak „a kikerülhetetlen fejlődés végső értékét” látja, ha Amerika „felszívja” Angliát. A francia szerző szerint a jövő kor történetudósai nem fogják megérteni hogyan vetették magukat a polgári demokráciák Moszkva karjába, ha előzetesen át nem tanulmányozzák a szabadkőműves jegyzőkönyveket”. — Ezekből nyilvánvalóan kitűnik ugyan is a plutokráciák és a bolsevizmus minden földalatti kapcsolata. Az amerikai szabadkőművesség lelkiismeretfurdalás nélkül kiszolgáltatná Európát a bolsevizmussal, hogy a föld egyéb részein nyugodtan uralkodhasson, mert az európai népek évszázadokon át szervesen kialakult történelmi egysége számára ismeretlen fogalom.

Szent László diákjai a megszállás idején

A Katolikus Szemle legújabb számából vesszük az alábbi igen érdekes cikket:

Román történettanárunk nem egyszer rohant ki nagy történéseink, néhai szentéletű dr. Karácsonyi János c. püspök ellen. Mi, diákok, a rákvörösié vált tanáron, mint minden egyensúlyt veszített vitaközön, bensőnkben márcsak azért is mulattunk, mert utolsó érve ez volt: Tiszán innen pedig így nem lehet gondolkozni, Dunán túlra való Karácsonyi fejje.

Ez a hangzatos érvelés azonban nem is a nagy Szent László tisztelőinek szólt, hanem nekünk, kiken sehogysen fogott a román öslakossági elmélete. Érezte, hogy minél több borsót hány a falra, annál több pattan reá vissza; érezte, hogy mi nem nála az iskolában, hanem kint az utcán szívjuk magunkba a történelmet, amikor a régi várépület, vagy a Szent László által kijelölt püspökséget látjuk.

És valóban a román megszállás által felülkerekedett szerencselovagok vajjon mit érthettek el olyan gyermekeknél, akik Váradot még abból az időből ismerték, amikor a kispiacon felállított Szent László szobor körül fogócskát lehetett játszani s ez a játék és gyermekkor gondtalan volt? Annak az uralomnak, amely ennek az időnek véget vetett kis testvéreink számára s megkeserítette emlékeinket, nem lehetett tekintélye sem várad, sem bihari gyermek előtt.

Ők azonban szívósan támadták emlékeink várát és ilyenkor valakinek erősíteni kellett minket. Elsétáltunk mint diákok az immár a székesegyház előtt felállított Szent László szobor elé, hogy az acélkirály erős, ellenségálló tekintetével térhessünk vissza fellármázott örheleinkre. S nem mondtuk senkinek, de ha megtudtuk, hogy Karácsonyi püspök beszél

pl. Szent László ünnepén vagy más alkalomból, mi az ő izzó beszédeinek tüzeben tisztítottuk meg a már-már salakosodó teltogásainkat! A szellemi harcunkban bizony sokszor kitögyóban volt a löszerünk és ekkor az utánpótlást, a szellemi fegyvereket egy-egy dugdosva járó Karácsonyi János-könyv részletes ismerete szolgáltatta.

Nagy szerencsénk volt, hogy tanáraink közül egy sem tudott a római származásáról oly tárgyilagosan, de egyben férfias lendülettel beszélni, mint Karácsonyi püspök Szent László városának magyar eredetéről. Az ő legjobbjait és a mieinket összehasonlítva, éreztük, hogy nem hisznek Váradhoz való jogukban, mi pedig igen, mégpedig önkockázat árán is.

Igy történt, hogy míg ők végeredményben meggyőződés nélkül támadtak bennünket, lelkünkben az a jogos felháborodás támadt irányukba, amely Karácsonyi János szerint Szent Lászlót töltötte el, amikor megtudta, hogy a kunok vagy a besenyők törtek be az ő Erdélyébe. Akkor is sok magyar esett áldozatul keleti hordáknak, míg a Meszesen tulra nem riadtak vissza, mint most, amikor magyar existenciák vagy az áthelyezések vagy az elbocsátások, vagy bebörtönzések miatt jutottak a sir szélére — vigasztaltuk egymást ily szomorú de egyben biztató dolgokkal.

A szent és magyar király székesegyháza mellett felnőtt várad ijjuság ma már nemcsak Erdélybe, hanem a megnagyobbodott Ország minden részébe viszi el megújított tisztületét és bizonyára éppen június 27-én, szenttéavatásának 751-ik évfordulóján szívesen loagnak másoknak arról a szellemi és erkölcsi befolyásról beszélni, melyet rájuk gyakorolt a kegyes és hős király. És ki ne tartaná

tanulságosnak a Szent László szellemében és erejében Kelet ellen küzdött erdélyiek szavát ma, amikor a magyar újból Kelet ellen kénytelen legyverét fordítani egy megszállónál is rosszabb lélel szembe.

Opalotay János

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Munkaadók bejelentési kötelezettsége

Az Értelmiségi Munkanélküliség Ugyeinek M. Kir. Kormánybiztosa 166.338—1943. sz. rendeletét mihezartás végett az alábbiakban közöljük kereskedő tagjainkkal.

A zsidó közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról szóló 1939 évi IV. t. c. végrehajtása tárgyában kiadott 7720—1939. M. E. sz. rendelet 41. §-ában meghatározott bejelentési kötelezettség kérdése tekintetében az alábbiakban hívom fel a tek. Elnökség figyelmét azzal a kérelemmel, hogy tagjait megfelelő módon tájékoztatni méltóztassék.

A 7720—1939. M. E. sz. rendelet 41. §-ában megszabott, évenként kétszer, január és július havában esedékes bejelentési kötelezettség mindazon munkaadók részéről, akik értelmiségi munkakörű alkalmazottat vagy alkalmazottakat foglalkoztatnak, változatlanul továbbra is fennáll, függetlenül attól, hogy a munkaadó vállalkozásában az 1939. évi IV. t. c. rendelkezéseit már végrehajtotta, vagy kizárólag nemzsidónak tekintendő munkavállalókat foglalkoztat. Ennek megfelelően minden munkaadó köteles az értelmiségi munkakörben foglalkoztatott alkalmazottainak személyében munkakörében és illetményében beállott változásokat a rendelkezés mellékelt V. sz. minta szerint az 1943. évi január hó 1-től 1943. évi június hó 30. napjáig terjedő félévre 1943. július hó 31. napjáig továbbra is bejelenteni.

Ha változás az illető félévben nem volt, ezt kell a fentebbi időben bejelenteni.

Nagyvárad, 1943. június 5.

A Nagyvárad
Kereskedelmi Csarnok
titkári hivatala.

NYILTTÉR

HITELEZŐK FELHÍVÁSA

A Nagyvárad kir. Törvényszég Cg. 479—1943. sz. végzése folytán a Székelyhidi Fürdő Részvénytársaság felszámolása határozottat el — ennél fogva a társulat hitelezői felhívattak, hogy követeléseiket 6 hónapon belül jelentsék be dr. Biró Sándor és dr. Garán János felszámolóknál, Székelyhidon.

Székelyhidi Fürdő Részvénytársaság
felszámolás alatt.

Nagyvárad város
legújabb térképe

nagy fali 2 P, kisebb
színes 1 80 P kapható

a MAGYAR LAPOK kiadóhivatalában

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁRYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40.
 félfévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza

Kármentességi engedmény a jégbiztosításnál. A jelenlegi magas terményárak mellett fokozott kockázatot visel a gazda, aki nehéz munkájának eredményét, családjának egész évi megélhetését s legfőbb jövedelmi forrását jelentő gazdasági terményeit jégkár ellen nem biztosítja. A gazdák, akik jégbiztosításukat hat évre adják fel, a tartamengedményen felül minden kamatmentes évről négy százalékos kármentességi engedményben részesülnek, ami harminckét százalékosig emelkedhetik. Forduljon az **ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG** helybéli: Szent László-tér 2. szám alatti főigénykösségéhez, minden felvilágosítást megadnak.

Személyi hírek. Dr. Farnos Dezső miniszteri osztályfőnök, az igazságügyminiszterium bírósági felügyeleti osztályának főnöke és dr. Javor-nitzky Jenő miniszteri tanácsos, az igazságügyminiszteri számvetőség igazgatója Nagyváradra érkeztek és a kir. illetéktáblán tartott igazságügyi segédhivatali tisztviselői vizsgákon vesznek részt.

OTBA orvosi hír. Dr. Kovács Vilmos a III. számú OTBA körzet orvosa június 1-én szabadságra utazott. Helyettese dr. Török Andor, aki Szent János utca 3. szám alatt minden délután 2-4 között rendel.

BUTORT

színeset

MEZEL-TŐL

Háló, kombinált és előszobák.

Konyha újdonságok.

Szabadság-utca 12. (Szacs-vay-utca 48.)

Sinka István, Veres Péter és Szabó Pál Nagyváradon. A nagyváradai könyvnapok alkalmával szombaton délelőtt megérkeztek Sinka István, Veres Péter és Szabó Pál s mint a diákok sátrának vendégei egész nap dedikálták könyveiket. A közönség az írók érkezése után természetesen valóságos ostromot indított a dedikált könyvekért s a három népi író művei talán még a mult estei könyvnapok eredményénél is nagyobb sikert arattak. Asztalos István, Nagy István és Juhász Géza, akiknek megérkezését szintén szombatra várták, akadályoztatásuk miatt nem vehettek részt a könyvnapon.

Wagner emlékbélyegek Németországban. Richard Wagner emlékére a protektorátusi posta a nagy német zeneszerző születésének 130-ik évfordulója alkalmából háromféle emlékbélyeget bocsátott ki. Az egyik bélyeg Wagner mellképét ábrázolja, a híres német szobrász, Lagenberger alkotása nyomán. A másik fajta bélyeg a „Nürnbergi mesterségek” egyik jelentését örökíti meg, a harmadik pedig „Siegfried” egyik jelenetéből való. A bélyegek jobb felső sarkában az említett operák címe és az első bemutató napja van feltüntetve. Az egyes színpadi jelenetek bélyegképe az ismert német grafikus A. Erhardt alkotás. — (MNK.)

Szombaton temették gróf Széchenyi Bertalan az országház kupolacsarnokából. A magyar politikai életnek nagy gyászosa van. A törvényhozás felsőházának elnöke, gróf Széchenyi Bertalan csütörtökön hajnalban elhunyt. A gyász alkalmából a Kormányzó Ur gróf Széchenyi Bertalan özvegyéhez a következő részvétlétáviratot intézte: „Nagy sajnálattal értesültem Férje Önagyméltóságának elhunytáról. A megboldogult nemes egyénisége nemzetiességének ősi hagyományaihoz hiven mindenkor önzellenül vette ki részét a közügyek szolgálatában s az országgyűlés felsőházának élén példás odaadással és áldozatkészséggel látta el e magas közjogi méltóságával járó feladatokat. Elköltözésével az egész magyar társadalmat ért súlyos veszteség alkalmával bensőséges részvétemet fejezem ki. Horthy”. — Gróf Széchenyi Bertalanak, a felsőház elhunyt elnökének bejelentési szertartását az országház kupolacsarnokában szombaton délelőtt feltizenegy órakor tartották a törvényhozás és a kormány tagjainak, valamint a közélet vezetőinek jelenlétében. Utána a koporsót Nagycenkre szállították, ahol vasárnap délután három órakor helyezik gróf Széchenyi Bertalan hamvait végső nyugalomhelyére a Széchenyi-család sírholtjában.

Kisegítő végrehajítókat alkalmaz a város. Nagyvárad th. város adóhivatala a következő hirdetményt adta ki: A városi egyenesadóhivatal kizárólag férfimunkaerőket alkalmaz kisegítő végrehajító minőségben. Előnyben részesülnek a nyugdíjas köztisztviselők és azok a fegyveres szolgálatbeli nyugalmazott altisztek, akiknek hivatali gyakorlatuk van. Jelentkezni lehet a városi adóhivatal főnökénél városi háza földszint 27. sz. szoba.

A **NAGYVÁRADAI KERESKEDELMI CSARNOK** értesíti tagjait, hogy hivatali helyiségeit ideiglenesen, Szent László-tér 4., Saspalota, helyezte át.

Beiratkozások a nagyváradai m. kir. áll. Szent László gimnáziumba. A beiratkozásokat a gimnáziumban folyó hó 12-én 8 órától kezdődőleg tartjuk a Csengeri-tuca 4. szám alatti állami tanulóotthonban. Igazgatóság.

Varrógépet
 vesznek eladók javítok
JAKAB alkatrészek
 Kossuth-u. 5. sz. Telefon 23-30

Iskolások szórakoztató előadása a hadikórházban. Aldozócsütörtök délutánján a m. kir. Bottó Ferenc Háztartási-Gazdasági iskola növendékei szép műsorral szórakoztatták a sebesült honvédeket. A műsor szavaltatokból, monológokból, ósrégi székely táncokból, népdalokból és vígjátékból állott. Az előadás végeztével a lányok maguk készítette szerezetsomagt osztoztak ki a hálás sebesült katonáknak. A néhány vidám óra elfelejtette a sebesültekkel, hogy távol vannak otthonuktól. Érezték azt, hogy minden magyar szíve szeretetet érez irántuk. Lelkiükben gazdagodva és felfrissülve bucsuztak sebesülteink a növendékektől, mert az ünnepnek igazi felemelő hangulatát vitte a vidám leányserg. A sebesültek érdekelt szolgálná, ha egy ünnep se maradna el szórakoztatás nélkül.

APOLLO Filmszínházban!

Hétfőtől!

Szelezcky Zita, Hajmássy Miklós és Mály Gerő, édes vigjátéka.

Édes ellenfél

Vasárnap utoljára: **TILOS A SZERELEM**

BELVÁROSI.

Ősbemutató Budapestet megelőzve.

Boldogság a vége!

Bordy Bella csodálatos táncművészete! Ragyogó kiállítás!
 Bordy Bella, Perényi László, Somlay Artur, Rajnay Gábor, Pethes Ferenc, Biinszky Iboya.

KORONA Filmszínház.

Szombattól:

A nagy per

Egy amerikai gyermekrablás izgalmas története.
 A legidegfejtőbb bűnügyi film!

Házi szövődéket állítanak fel a német bombakárosultak megsegítésére. Régmúlt idők emlékeit keltették életre a német asszony-szervezet tagjai, amikor a feledésbe ment házi szövődék intézményét ismét bevezették. Azokon a német vidékeken, ahol a házi szövés egykor fejlett volt, szövődéket állítottak fel, amelyekben a falusi asszonyok és leányok szabadidejükben dolgoznak. Ezt a kedves népszokást most újabban Németországban a háború károcsultjainak szolgálatába állították. Így Mecklenburgban pl. a falusi asszonyok házi szövődéiben csupán a sok gyermekes hadiözvegy családok és mindenekelőtt a bombakárosult részére dolgoznak. Ezekben a házi szövődékekben izléses ruhák, fehérneműk és törölközők készülnek az emlitettek részére. Németországban most újabb nagyszámú háziövődé felállítását tervezik. (MNK.)

AZ ELSŐ BELVIZI HÜTŐHAJÓ EURÓPÁBAN. A tengeri kereskedelemben már régen alkalmazott hűtőhajókhoz hasonlóan Németországban nemrég vízrebocsátották az első belvizi folyami hűtőhajót. Ez az első európai folyami hűtőhajó az Elbán közlekedik. A hajót Hollandiában építették és annak belső technikai felszerelését, így a 375 lóerős Dieselmotort és a 100 lóerős hűtőmotort Hamburgban szerelték fel. A hajó fagyasztó berendezésével minus 15 fok hőmérséklet érhető el és 500 tonna hús, hal, vagy egyéb élelmiszer szállítására alkalmas. Az első folyami hűtőhajó technikai berendezése már a legkorszerűbb eljárások figyelembevételével készült. A kormányosfülke süllyeszthető, úgy, hogy az alacsony hidak sem zavarják a közlekedést. Az első folyami hűtőhajót rövidesen egy másik korszerű ilyen hajó vízrebocsátása követi. — (NMK.)

Budapestre szállították Kovács Jolán holttestét

Hétfőn temetik el a tragikus véget ért kiváló tisztviselőnt

A Rulikovszky-temető halottas házában bucsuztatták el Kovács Jolán szociális gondozónőt, a református egyház szertartása szerint. Virágcsokrok és koszorúk árasztották el a ravatalt és a kettős koporsót, amelyben a fiatalos elhunyt városi tisztviselőnt fektették. Az édesanya koszorúja mellett, aki egyetlen gyermekét gyászolja s megtörtén állt a koporsó mellett, ott láttuk Nagyvárad város közönségének, a város közművelődési és szociálpolitikai osztályának, a városi közbiztonsági szövetkezetnek és a Horthy István-telep lakosainak gyönyörű élővirágkoszorúit, a szalagon felírásokkal, amelyek a táradhatatlan szociális munkásnak, a feledhetetlen kartársnőnek s a szegények megértő, melegsívvő támogatójának róják le a kegyeletes visszaemlékezés adóját. Megjelentek a szertartáson a főispán, a polgármester, a város vezető tisztviselői, a városi szociálpolitikai ügyosztály és közbiztonsági szövetkezet s a vármegyei közbiztonsági szövetkezet egész tisztviselői kara, továbbá számosan ismerősei és jóbarátai közül. Nagy csoportokban jöttek el a Horthy István telep

lakói és szegény asszonyok, gyermekek, akik az elköltözöttnek szeretetteljes gondoskodását élvezték. A szertartást dr. Csikész Tibor lelkes, a református leánygimnázium vallásánára végezte. Beszédében hangzott, hogy a város közönsége a megjuhadtott magyar női ideált gyászolja Kovács Jolánban, aki megmutatta, hogyan kell hivatástudattal hivatalnoknak lenni és hogyan kell szeretettel és odaadással munkálkodni a magyar jövő érdekében. A belső front lankadatlan buzgalmu harcoosa volt Kovács Jolán, mindenütt ott volt, ahol segíteni kellett s beláthatatlan azoknak a serege, akik az ő tevékenysége révén részesültek támogatásban vagy kezdhetek új magyar életet. Példáadó munkájának eredményei örök emléket állítottak neki. Az ima után halottszállító gépkocsira helyezték Kovács Jolán koporsóját és Budapestre szállították, ahol 7-én délután 3 órakor temetik a Farkasréti temető halottas házából. A temetésen dr. Soós István polgármester bucsuztatja el a korán elhunyt kiváló tisztviselőnt.

Kertész vagyok kiskertemben!

Hivatásos kertész volt a nagyapám. Mikor vagy öt évvel ezelőtt apám szülőfalujában, a bánási Rudnán jártam, az ottani derék szerbek öregjei még emlékeztek rá s meg is mutatták nekem Nikolics báró elárult kastélyának parkjában azokat a fákat, amelyeket még ő ültetett. S a szájhagyomány a fiatalabb nemzedékben is egész legendákat őriz a csodákról, amiket hetven-nyolcvan évvel ezelőtt a nagyapám művelt a bárói parkban.

Mikor én is tulajdonosa lettem egy pár négyzetméternyi kertnek és váratlanul kitört rajtam a kertészület, eleinte örökletes bajnak tekintettem ezt s ha barátaim túlzott, ugrató álmélkodással adóztak mértani pontossággal bevett és gondosan gyomlált zöldséges ágyásaimnak, mindig a nagyapámra hátrítottam a dicsőséget.

De most már tudom, hogy a kertészi hajlam mindenkinél ott szunnyad a lélek mélyén s csak alkalomra vár, hogy buzgó cselekvésekre ébredjen. A városi ember örök nosztalgiaja ez a földműves öfoglalkozás felé.

Pestkörnyékén láttam ennek meghatározó megnyilatkozási formáit. A hivatalok holdogtalan rabszolgái szerte rajzanak hét végén a fővárost környező nyaraló telepekre s ott elbűvölten esnek a kertgondozás üdítő rabságába, amelyből évtizedeken át, még szabadságidejük alatt se tudnak egy napra se szabadulni. Felülük ugyan harsonzhatnak az erdélyi fürdők reklámjai, ígérhet vidám kedvteléseket a Balaton. Ott lesik a természet titokzatos erőit száz négyzetméteres biradalmukon a hagyma csírázásától kezdve a paradicsom utolsó, már derrel küzdő pirosodásáig s szerencsétlennek érznek magukat, ha nem lehetnének jelen egy fiatal nyári körtefa első gyümölcsözésénél.

Van is a kertészkedésben valami csodálatos varázs, amely alól alig tudja kiszakítani magát az ember. Még-el sem húzódtott a hó, már fülkészed az ázott talajon az évelők zöldülését; az első tavaszi verőfényben már igazítod a palánkot, hernyózod a fákat, szeded össze a köröt, a tavalyi vetemények korhadó szárait, palántákkal bibelődöl s már kis tervezet, hogy hova kerül az idén a borsó, a retek, a bab. Mire felszikkad kisé a föld, már ásóval látsz neki a munkának, saját magad akarod mélyen feljorgatni a kertecske minden rögét, bevallottan azért, mert szükség van egy kis tavaszi testedzésre, de te tudod, hogy nem mered napszámos közönyre, kényére-kedvére bizni kis biradalmadat, nehogy durván megsértse a fák gyökereit, keresztül gázoljon az évelőkön s elmulassza azt a tisztogató munkát, aminek évről-évre nemesítenie kell földedet. Östermelői számítás is belejátszik az idegen munkaerőtől való tartózkodásodba, mert bármilyen könnyelmű vagy is egyébként, a kerted bevételi és kiadási tételeit pontosan mérlegeled s nem elharsz lemondani az új gazdasági év növekvő hozamának diadaláról.

Aztán szinte óráról-órára figyeled a kert fejlődésének minden fázisát. Kömleled az időt, reszketsz a napsugárért a gyümölcsfák virágba bomlásának napján, elmélyedsz a méhek zümmögésének termékenyítő muzsikájába s alig hulltak le a szíromlevelek, már leszed az új gyümölcs jelentkezősét a galyakon. S ha családások érnek, már kora tavasszal a jövő

év jobb kilátásaival biztatod magad, várod az új kikeletet, pedig még a nyár napja se süttött s néhány kilónyi almátöbblet örökös reményében ügyet se vetsz arra, hogy múlik az élet.

Estefelé, a sötétség beállta előtt érzékeny búcsút vesz a kertedtől, de azért éjjel is ki-kilopakodol s hallgatod a zsendülő élet titokzatos neszeit: követ dobsz a szomszéd macskája után, mely tolkodóan itt surran át néha, sőt aláváló módon itt ad randevut; elnéző vendégszeretettel vigyázol, hogy el ne taposs egy vigyázatlan varangyot, de gyilkos terveket szöv az esetleges gyümölcselvajok ellen és holdfény alatt, mikor sejtelmes árnyakat vetnek a fák és benépesítik képzeletedet, paradicsomkaróval kezében, felórakon át me-rengve örködöl kised uradalmad közepén.

De a legünnepelesebb pillanatok

Hétfőtől kezdve 1 liter tejet kapnak 12 hónapos korig a csecsemők

5 éves korig fél liter tej jár a gyermekeknek. Jelentkezni kell az utalványokért

Nagyvárad thj. város polgármestere 3288—1943. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Értesítem a város közönségét, hogy az ujszülött gyermekek részére 12 hónapos korig folyó hó 7-től (hétfőtől) a Közélelmezési Hivatal által kiállított tejjegyre 1 liter tejet kaphatnak az érte jelentkezők a kiosztó helyeken.

Egyben felhívom a 48 hónapot meghaladó, de 60 hónapot (5 évesek) be nem töltött gyermekek szüleit, hogy gyermekeik részére a tejjegyét folyó hó 7-én hétfőn délelőtt 8—13 és 7—19 óráig váltsák ki. Az 5 éves gyermekek a kiváltott tejjegyre a Közélelmezési Hivatal által megállapított tejkiosztóknál napi fél liter tejet kaphatnak ártérítés ellenében. Az elosztás helyét a kiállító tisztviselő az érdekeltekkel közli.

Az elosztó helyek közül a Mátyás

Termények beszédésével és gyűjtésével foglalkozni óhajtók kérvényei

Nagyvárad thj. város polgármestere 3275—1943. szám alatt a következő hirdetményt adta ki.

Az áruforgalmi központok szervezése, valamint az országos és körzeti kereskedők feljogosítása tárgyában kiadott, a m. kir. Közellátásiügyi Miniszter ur 107.500—1943. K. M. számú rendelete alapján értesítem az összes kereskedőket, szövetkezeteket és kereskedelmi vállalatokat, hogy azok, akik a gazdabeszolgáltatási kötelezettségük teljesítésébe beszámítható termények és termékek beszédésével, illetve gyűjtésével óhajtanak foglalkozni, vonatkozó kérvé-

reggelként következnek be. Hálókön-tőben, szorongó izgalommal sietsz a kertbe, mert titkos sejtések fűtenek, hogy az éjszaka valami boldog meglepetést készített elő. S ha másban nem, egy kókhadt palánta feléledésében meg is találod ezt. Aztán hosszan tündödl, határozatlan gondolatokba merülten, mintha a kínai bölcs tanácsát követnéd, akiről olvastad valahol, hogy minden réggelre félőrs gondolatlan kerti rengést irt elő, pedig a megnyugvást, belső elrendeződést kívánó lélek ősi előírása ez, amelynek paragrafusai az ősz-tön gyökeréig húzódnak.

Néha, egész nagy megrázkódtatások idején hütlenné válsz a kerthez, elfásultan tündöl a burján elhatalmasodását s tehetetlenül hagyod, hogy halmozza bened a fájdalmat a pusztulás szemlélete. De ilyenkor az első kapavágás, amivel a gyom irtására mégis-mégis rászánod magad, már a lábadozás biztató jele.

Mert gyógyít és vigasztal, táplál és elmélyít s a világ nagy bajjaival szeliden kibékít a kert. (j. b.)

Papp Margittól butor aranyat ér, hiszen örök érték

Kiállítás:

Rimanóczy-u. 8.

Fogadatlan mekátóe

Gyakori tünet, hogy az emberek illetéktelenül olyan ügyekbe avatkoznak bele, amelyek egyáltalán nem tartoznak hatáskörükbe. Ha valami szokástól eltérő esemény történik az utcán, pillanatok alatt a kíváncsiskodók egész serege verődik össze, egy-kettőre előkerülnek a mindent tudó fontoskodók, akik úgy gondolják, hogy személyes közbelépésük nélkül semmi sem intéződhet el. Az ilyen illetéktelen beavatkozók nem-hogy az ügy gyors elintézését, elsimítását segítenék elő, hanem még nagyobb zavart keltenek, hogy egyéni fontosságukat még inkább előtérbe helyezze.

Sokszor volt már példa arra, hogy illetéktelen beavatkozók önkéntelenül is bűnözőket, a hatóságok által körözött egyéneket vettek pártfogásukba, akiket így rossz szándék nélkül is, a hatósággal szembeni ellenállásra buzdítottak. Hogy még jobban megvilágítsuk az illetéktelen beavatkozás káros következményeit, okulásul megemlítünk egy nemrég megtörtént esetet:

Egy honvéd fejelemzetlenül viselkedet feljebbvalójával szemben. A szemtanuk közül többen anélkül, hogy tudták volna, mi történik, beavatkoztak a dologba és a honvéd védelmére keltek. A honvédet felbátorította a közönség buzdító magatartása, megtagadta igazoltatását és feljebbvalójával szemben súlyos fügelemsértésre ragadtatta magát, ami miatt rögtönítelő eljárás alá került és halállal bünhődött.

De ezenkívül számos más példát sorolhatnánk fel, amelyek mind az illetéktelen beavatkozás káros következményeit igazolják. Gondoljunk csak el, soha nem tudhatjuk, hogy ha valakit a rendezavarók közül illetéktelenül és ismeretlenül pártfogásunkba veszünk, esetleg nem ellenséges kémmek, bűnözőnek nyujtunk-e önkéntelenül segédkezet. Már pedig ez esetben magunk is talán akaratunkon kívül bűnpártolókká, bűnrészesekké válunk és szigorú büntetésben részesülhetünk.

A mai rendkívüli idők mindenkitől fejelemet, törvénytiszeletet követelnek. Ne avatkozzunk tehát bele illetéktelenül mások ügyébe. Ne segítsük elő önkéntelenül is a felesleges közbelépésünkkel, hogy a rendetlenkedők kibújjanak az igazságszolgáltatás alól. Az ilyen ügyek elintézését bizzuk csak nyugodtan az illetékesekre. Ők tudják kötelességüket.

Különösen nem tanácsos a katonák ügyeibe illetéktelenül beavatkozni, mert aki katonai büncselekmény elkövetését előmozdítja, katonai büntetőbíráskodás alá kerül és ennek következtében esetleg rögtönítelő eljárás alá vonják. Háborus időkben nincsen kiméletnek helye, a közönség érdekeit veszélyeztetők a legszigorubb büntetésben fognak részesülni.

Legjobb szövetáru **Apor György** posztó- és textil-kereskedésében **SAS-PASSAGE, Szent László-téri beáratnál**

Vendéglátóiparosok Szakosztálya értesíti tagjait, hogy hivatali helyiségét, titkári hivatalát, Nagyvárad, Szent László-téri szám alá — Sas palota — helyezte át ideiglenesen.

Ujházyne Tóth Mária:

Töretlen önértelünk

Tagadhatatlanul jól megy a sorunk még mindig. Hiába is panaszkodunk, hiába is képzeld, hogy az áldozat, amelyet a nagy idők követelnek tőlünk, elviselhetetlenek, mert nem így van. Ma olyan kicsi dolgokon rágódunk, olyan hiábavaló apróságok miatt érzékenykedünk, hogy a legboldogabb békében sem mertünk volna rá gondolni, hogy ilyesmire sor kerülhet volaha.

Érzékenyek vagyunk és egyéb gondunk sincsen, mint hogy büszkeségünk, önértelünk valahogy csorbát ne szenvedjen. Megsértődünk, egyre azon törjük a fejünket, hogy a minket megillető tiszteletet megkapjuk-e hiánytalanul. És jaj annak a szegénynek, aki véletlenül, akaratlanul, de elköveti azt a szörnyű hibát, hogy érzékeny oldalunkon talál.

Nem a vezető személyeknek kijáró, mindenkor elismert és helyeselt tiszteletadásra gondolok. Azt soha sem vonnam kétségbe. Arról sem akarok beszélni, hogy sok esetben a tiszteletet mi magunk tukmáljuk rá olyanokra, akikről azt azelőtt elvártuk, sőt, megköveteltük a magunk számára. Hogy másról ne is beszéljek, mint mondjuk, régi hentesünkkel való viszonyunkról.

Nagynehezen vissza tudunk még emlékezni azokra a mesék és legendák meszességébe vesztett boldog időkre, amikor reggel becsengetett az inas és a vállán hozott nagy szatyorból előszedte a tegnap megrendelt két kiló sertéskaraját, borjávalót, három kiló zsirnakalót. Előszedte, aztán sok esetben megint visszarakta, mert a karaj túl zsíros volt, a szalonna viszont nem volt elég zsíros. Félóra múlva aztán megint itt volt a fiú. Jókedvűen, mosolyogva kérdezte további kívánságainkat, miközben másodszor is kiszedte a szatyorból a most már követelményeinknek milliméternyi-re és grammnyira megfelelő húsokat. A tulajdonos mester úr pedig, mikor legközelebb bementünk a boltba, elibénk jött és sürű hajlongások közt nagyon megkért, hogy — ha tehetjük — felejtsük el a multkorai kellemetlen esetet, amikor a borjudió csak a harmadik kicserélés után volt megfelelő.

Hogy ez ma egy kicsit másként van, az nem is baj. Egyrészt már meg is szoktuk, másrészt, — valljuk be — ez a kis lecke sokunknak nem árt. Semmivel se lettünk kevesebbek és holdogialanabak azóta, mióta ismerős hentesünk családjának valamely tagjával találkoztam, már messziről bűbájos mosolyra igazítjuk arcunkat. Mert ki tudja, hátha ez a mosoly egy lépéssel előbbre viszi a vásárnapi marhahús és az alombeli sertés-húsok nagy és elérhetetlennek látszó ügyét.

Azt sem tartom különösnek, hogy gyökeresen megváltozott a helyzet Katinéni közt és miközöttünk. Mert régen, mikor még hetenként kétszer megjelent a tiszta kis öregasszony a vászonkendővel letakart, széna közé ágyazott tejjelcsupprokkal, milyen boldog is volt szegényke, ha egy félliter tejselt megvettünk. Húsz fillért még le is alkudtunk belőle. Sokszor le is szoltuk. Némelykor hignak, máskor túl sűrűnek találtuk. Fejcsóválva emlegettük, hogy nem elég „pajas”.

Ma? Katinéni tíznaponként érkezik. Előző délután már reménykedve várjuk és előkészületeket teszünk érkezésére. Télien forró teával fogadjuk, nyáron jéghideg sörrel, remegünk az izgalomtól, hogy ad-e egy literrel és jut-e a tőről? Leszólni? Isten ments! Hiszen meg találta sértődni és nem jönne soha többé.

Ezen nem csodálkozom. Katinéniel

minden joga megvan az önértelre, hiszen tőle függ, hogy az elkövetkező héten tejjel esszük-e a paszulyt, vagy anélkül. De vannak más esetek, azokat már nem tudom megérteni én sem.

Vegyük például azt, amikor a kisfiam cipőjét nem tudtam két napig megcsináltatni. Egy egészen közönséges, mindennapi foltról volt pedig csak szó, amelyet a cipő talpán keletkezett folytonossági hiányra szerettem volna tétetni. hogy addig is, míg a párja kilyukad és érdemes lesz megtalpalatni, használható legyen. Takarékos akartam lenni és nagyon praktikus Nehezen sikerült. Jótanácsot kaptam ugyan bőven:

— Meg kell fejelni a cipőt!
— Vigyék oda, ahol a multkor talpalaták!

— Hozzanak talpat, akkor estére készen lesz!

Mind meg voltak sértve a derék mesterek, hogy ilyen alpári munkát akartam rájuk bízni, vagy még csak fel is tettem róluk, hogy ilyesmivel foglalkoznak. A végén már annyira szégyeltem magam, mintha legalább is ajándékba kívántam volna a szerencsétlen foltot, vagy csupa fősvénységéből járatnám a gyermeket ilyen ócska cipőben. Vehetnék helyette másikat, de nem akarok.

Hihetetlenül hangzik az öreg koldus esete is, akiről ki hitte volna, hogy eny-

nyire érzékeny. Sok ideig a vendégünk volt minden csütörtökön ebédre, amíg egyszer csak egyszerűen nem jött többet. Mástól kellett megtudnom, hogy miért. Bizony megbántottam szegény jó öreget, mert egyik alkalommal nem vártam más ebédre, mint krumpjilevesszel, amit ő, akármilyen szegény is, de világ életében utált. Igaz, akkor három tányérral megevett belőle, de mégis éhes maradt. Azt igazán gondolhattam volna, hogy azért a vacak kis levesért nem érdemes ide messzire kigyalogolni. Nem is jött el többet. Igaza van. Én pedig kíváncsi nekik olyan vendéglátó házat, ahol csütörtökönként pecsenyét ehetik.

A másodöt is megsértettük. Ugy tudtam pedig, hogy a mosásból kapott pénzén tartja el magát a jólélek. Soha nem is haragudtam, ha kicsit hosszúra nyúlt a munka ideje és a kenyerét se dekázta ki, mint sok helyen tették. Azt hittem ez is elég. Mégis megsértettük. Az ajtó előtt beszélünk vele és nem tessékeltük be a lakásba. Itthagytam minden előkészülettel, beszappanozott ruhámmal együtt.

— Ő se akárhoi Neki is van önértel!
— üzente.

Hát, ha még így áll a helyzet és ilyen kicsiségben érzékenykedhetünk, nincs is itt olyan nagy baj. Sok mindenről lemondunk, facipőben, harisnya nélkül járunk, jegyre vásárolunk, de az önértelünk töretlen. Nem a régi! Annál sokkal nagyobb. A háború dagasztotta ekkorára. Csak aztán ki ne derüljön róla, hogy „műrostit” és egy szép napon ne kelljen egészen lemondanunk róla!

Ne egyél mosatlan gyümölcsöt, mert könnyen megjárhatod!

Hazai gyümölcsjeink közül a cseresznye a „piszkos Peji”

A hagyományos értékek egyensúlyát megbontó következményei közé tartozik, hogy a megszokott életkezeléssel kikököntetett ember egyre növekvő érdeklődéssel fordul a gyakorlati élet apró, mindennapi problémái felé. Amit azelőtt jelentéktelen kicsiségként észre sem vett, az mos egy csapásra fontossá válhat és amiben ezelőtt sokszor elég meggondolatlanul az élet természetes rendjét látta, ott ma a problémák egész sorát fedez fel. A totális háborúnak ez alól a természettörvénye alól a tudomány sem kivétel és a tudományos kutatás talán sohasem foglalkozott olyan sok apró-cseprő problémával, mint éppen most, amikor világok sorsát eldöntő kérdések megoldása vár rá.

Különös gonddal kell ügyelni a gyümölcs tisztaságára

Abból a gondolatból kiindulva, hogy a háborús étrendi korlátozások idején különös gonddal kell örködni az ellenállóerejében megfogyatkozott szervezet fölött, a cseh-morva protektorátus prágai egészségügyi hivatala vizsgálat alá vette a kérdést, hogy miképpen lehet az európai gyümölcsfajtákat a kórokozó csiraktól a legbiztosabban megszabadítani. A szigorú tudományos módszerrel végzett vizsgálatok során mindenképp kiderült, hogy a gyümölcsök felületén talált csirák száma nagymértékben függ attól, hogy a kísérleti gyümölcsök a poros országot mentéről, vagy pedig az úttól messzebb eső mezőről, vagy zárt kertekből kerültek-e piacra. Ezenkívül a szüretelés idején uralkodó időjárás és a szüretelés, felraktározás és szállítás módja is erősen érezteti hatását.

A kutatások meglepetése az a megállapítás volt, hogy egyes gyümölcsök természetből fogva „hajlamosak a tisztaságra”, míg mások mintha csak a piszkokban éreznék magukat jól. Az alma például határozottan tisztaságkedvelő gyümölcsnek bizonyult, a cseresznye ellenben a tisztaság szempontjából akár elrettentő példaként is szolgálhatna, hogy a gyümölcs felületén meglepedett csirák száma fordítottan aránylik a gyümölcs nagyságához. Bár ezek a csirák korántsem mind kórokozók, egészségügyi szempontból természetesen mégis nagyon ajánlatos az eltávolításuk. Ebből a szempontból bizonyos gondosság mellett a közönséges mosási eljárás egészen célravezetőnek bizonyult. Az apró gyümölcsöket, úgy mint az egrest és cseresznyét háromszor váltott vízben kell megmosni, a nagyobbakat pedig, mint például az almát vagy körtét, legalább háromperces fürdetésnek kell alávetni.

Most, amikor már megjelentek a piacon az első tavaszi gyümölcsök, nem ártana ezeket az egyszerű szabályokat megszívlelni.

Csapó Júlia.

Folyóirat-szemle

Nép és Családvédelem

Megjelent az Országos Szociális Felügyelőség folyóiratának, a Nép- és Családvédelemnek 1943. évi 5. száma. Az új számban Somogyi Ferenc dr. Jobbágyvédelmi törvények a mohácsi vész után című cikkében behatóan ismerteti a jobbagyság helyzetét, köteleességét és sorsát a mohácsi vész utáni időkben. Tóth Kálmán Géza: Az Országos Nép- és Családvédelmi Alap 1943. évi lakótelepeinek mellékpületei című cikke érdekes rajzokkal mutatja be a családiházak mellékpületeinek korszerű megoldását. Az értekezések között találjuk meg Karvázy János dr.: Közigazgatás és gondozás című tanulmányát, amelyben körvonalazza a törvényhatóságok szerepét az Országos Nép és Családvédelmi Alap munkájával kapcsolatban. A Figyelő rovatban Tóth Béla: A birtokviszonyok alakulása Európában című értekezése a nyugati országok, úgy mint Németország, Olaszország, Belgium, Norvégia, Svédország, Hollandia, Svájc és Dánia birtokviszonyairól ad érdekes kimutatást. E rovatban emlékezik meg Somogyi Ferenc dr. az Országos Szociális Felügyelőség Pécsért tartott vándor-ülésétől. Ugyancsak itt emlékeztet „A genfi szózat 20 éves jubileuma” című cikk a Nemzetközi Gyermekmentő Szövetségnek 1923. május 17-én kelt s a gyermekjogokat magába foglaló fontos kiáltványára. A Közlölet Szövetkezetek munkája című rovatban Főris Margit: Hogyan segíti meg Kolozsvar város Közlölet Szövetkezete a kiskereskedőket és vitéz Puskás Zsigmond: Kisipari hitelnyújtás egy módja Rimaszombaton című cikkekkal találkozik az olvasó. Püsti Molnár Sándor dr. Németh Lászlónak a Magyar Csillagban folytatásokban megjelent népi írókról szóló tanulmányát ismerteti a Népi Magyarország az Irodalomban címmel. Ezenkívül könyvszemle, folyóirat-szemle, törvények, rendeletek és köreleletek ismertetése, valamint a hivatalos közlemények teszik teljessé e havi számot. Egyes szám ára 50 fillér. Előfizetés egy évre 6 pengő. Kapható az IBUSZ pavillonokban és könyvkereskedőknél. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Uri-u. 39. Telefon: 160—095.

Mérges gombát evett bánatában, mert a héja elvitte a kacsáit

(Nagyvárad.) Kozma Illésné sebes-ujfalusi asszony gombát szedett az erdőben. Mikor hazament, nagy ijedelem közepette látta, hogy a héja elhordta fiatal kacsáit. Közben azt is észrevette, hogy a gomba, amit szedett, mérges. A kacsák elpusztulása annyira elkésértette, hogy a mérges gombát öngyilkossági szándékkal megette. Tettének következtében két napra meghalt. Az ügyesség megadta az engedélyt a temetésre.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — Polgári árak!

SPORT

Gazdag és izgalmas sportműsora lesz vasárnap az Erzsébetligeti pályának

Levente atlétikai verseny, MAV—MSE és NAC II—CsSK bajnoki döntők teszik változatosabbá a sport délutánt

(Nagyvárad.) Nagyvárad egyre fejlődő sportjára jellemző, hogy ma már a NAC távollétében is izgalmas és változatos műsorról tud szólni. Vasárnap Kolozsvárra rándul ki a visszavágó mérkőzésre a zöld-fehér gárda s ennek ellenére is olyan kiváló programja lesz az Erzsébetligeti sportpályának, melyre minden sportérdeklődő felfigyel.

Tegnap számunkban már beszámoltunk a levente-nappal kapcsolatos gazdag sportműsorról, mely már délelőtt megkezdődik s délután fél 5 órakor folytatják. Most számot adunk két igen izgalmasnak ígérkező labdarúgó mérkőzésről.

Az első, fél 1 órai kezdettel, a NAC II.—Csorvási SK között zajlik le a kerületi II. osztály bajnoki címért. Ugyanis a Körösvidéki Kerület II. osztálya két csoportban küzdött az elsőségért és a keleti csoportnak a NAC II., a nyugatinak a Csorvási SK lett a bajnoka. A két csoportbajnok tehát vasárnap dönti el az Erzsébetligeti pályán, hogy melyik méltó az I. osztály büszke

cimére.

A második mérkőzést a MAV csapata vívja a Mezőberényi SE együttesével, fél 3 órai kezdettel. Ennek a mérkőzésnek az a körülmény ad különös érdekességet hogy az MSE is pályázója volt még az őszi folyamán a kerületi I. osztály bajnokságának s a Mezőberényben lejátszott őszi forduló mérkőzésén úgy a csapat, mint a közönség olyan sportszerűtlenül viselkedett a vendég MAV csapattal szemben, hogy a vasutasok csak nagy önfegyelmel tudták végigjátszani a durva, kiméletlen mérkőzést.

A világ azóta nagyot fordult. A MAV csapata ma 10 pont előnnyel tekintheti magát az I. osztály bajnokának, a második helyezett MSE előtt és megengedheti magának azt a fényűzést, hogy a vasárnapi visszavágón sportszerű eszközök között lelkéztesse meg a mezőberényieket az őszi szíves vendéglátásért úgy, hogy azok öreg oldboy korukban is megemlegessék ezt a bucsu-találkozót. (k.)

RÁDIÓ

VASÁRNAP, JUNIUS 6.

Budapest I.

- 7.30 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
- 8.15 Hírek.
- 8.30 Öszinte beszéd.
- 9.00 Protestáns levente-istentisztelet a Hősök-teréről. Igét hirdet Kapi Béla dr evangélikus püspök.
- 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a budapest-terézvárosi plébániatemplomból. A szentbeszédet Jaudik József mondja.
- 11.15 Egyházi ének és szentbeszéd a Rózsák-terén lévő görögkatolikus magyar plébániatemplomból. A szentbeszédet Mosonyi Lászl. segédlelkész mondja.

Budapest II.

- 9.00 Mindenből egy keveset.
- 12.15 Kamaragyűjtés.
- 15.00 Ilmich László sz. zenekara
- 16.00 C. Nagy Béla előadása.
- 16.20 Zenekari művek.
- 17.20 Maj magyar költők.
- 17.45 Mozart; Klarinéthármas
- 18.05 Dr Fitz József előadása.
- 18.25 Orlay tánczenekar.
- 19.00 Figaró házassága.

HÉTFŐ, JUNIUS 7.

Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Zenekari művek.
- 11.15 Siki Béla zongorázik.
- 11.40 Molnár János felolvasása.
- 12.10 Rendőrzenekar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Szalonótűz.
- 15.00 Budapesti Örszázalaj Zenekara.
- 15.30 Benda Kálmán beszél Boockai Istvánról.
- 15.50 Ifjúsági énekek.
- 17.00 A Közelművelési Miniszterium rádióelőadás-sorozata.
- 17.15 Magyar nóták.
- 17.55 Mihelics Vid dr előadása
- 18.15 Se sz. beszéd — muzsika.
- 19 Tomörkény.est.

- 19.40 Közvetítés a Fényes cirkuszról.
- 20.10 Ottó Mazerat vezényli az Operaházi zenekart.
- 22.10 Bura Sándor cigányzenekara.
- 22.50 Géczy Barnabás zenekara.
- 23.25 Táncazó zongorán.

Budapest II.

- 18.50 Német nyelvoktatás.
- 19.15 Petrov Kató énekel.
- 19.40 Rohonyi István dr orvosi előadása
- 20.00 Az 1. honvédelmi ezred zenekara
- 12.15 Leventeműsor.
- 12.55 Beszkart-zenekar.
- 13.45 Hírek.
- 14.00 Művészlemez.
- 15.00 A földművelésügyi miniszterium rádióelőadás-sorozata.
- 15.45 Honvéde.
- 16.30 Hírek magyar, német, román, szlovák és ruszin nyelven.
- 19.55 Részlet a Vigadóban rendezett Szabolcska Mihály emlékestből.
- 21.00 Coos Emil szalongyűjtése.
- 21.40 Hírek.
- 22.40 Szórakoztató zene.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Uj cserépkályhák készítését, cserépkályhák átrakását, szabadalmazott fűtőszervekkel, készíti Bessenyei István kályhás, Huszár-utca 23. Telefon 29—89

Dr Korompai József: Az örök élet érettségijén 3 P. Wimmer Anselm; Az élet teljessége 3 P. H. V. Moston; Az Üdvözítő nyomában 2 kötetes arany metszéssel 18 P. Kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában. 145

Cséplőgép sürgősen eladó. MAV gőz 6 HP. magánjáró garnitúra teljes felszereléssel. Váradszentmárton, Trombitásútle. 149

Tiszta szesz kapható Nánássy vendéglő, Kazinczy-utca. 159

Angora és gyapju kártoló gép kapható Gillányi-ut 66. Szuterin. 158

Argaman szőnyeg eladó. Horthy Miklós-ut 32. I. em. 6. 174

Karikahajós varrógépet, jó állapotban megvételre keresek. Cím a kiadóba kérek. 173

Angoraszőr gubancot bármilyen mennyiségben veszek Székely, Kapucinus u. 11. 172

Atadó jól bevezetett uri vevőkörrel női divatszalon betegség miatt azonnal. Cím a kiadóba. 171

Zongorát esetleg **pianinót** vennék. Pósfafók 208. 170

Ingtatlan

Bármilyen

Ingtatlan

adásvétel, csere vagy bérlet-ügyben bizalommal keresse fel **MEZEI** ingatlanforgalmi irodát agyN Sándor u. 19. Telefon: 27—50

BEKÖLTÖZHETŐ 4 szobás, konyhás és fürdőszobás, kertes házat központban megvételre keresek. Címeket a kiadóba kérek. 823

Nagyvárad hegyen 30 kth. elsőrendű birtok, teljes élő és holt felszereléssel, garanciaképes családok embernek azonnal kiadó. Cím a kiadóban. 156

Kitűnő jövedelmező tőkebefektetésre ajánlok egy Biharkeresztesen levő öt-nagyszobás, fürdőszobás, uri villát négy katasztrális hold birtokkal, amelyből egy hold szőlő, többi gyümölcsös, 300 darab tízéves gyümölcsfával, nagy betonos pincével, hízalóval, tengeri gőréval stb. ára hatvan ezer pengő. **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-utca 2. 178

Eladjuk házainkat a kizárólagos megbízott **Jelinek** ingatlaniroda (Teleki-u. 2.) útján következő árakon következő utcákban: 3000 (Trencsén), 5000 Ráday püspök), 7500 (Nagyürögdi), 10.000 (Francia), 18.000 (Kocsán), 25.000 (Katonna József), 28.000 (Ráday Gedeon), 37.000 (Balogh Máté magánház), 38.000 (Gömbs Gyula magánház), 42.000 (Szent Gellért magánház), 40.000 (Andrássy magánház), 32.000 (Görbe), 30.000 (Téglavető magánház, 50.000 Láhner György magánház), 50.000 (Szent Gellért magánház), 50.000 (Tilinkó pékséggel), 60.000 (Áttila), 66.000 (Templom), 100.000 (Zárda). 177

Andrássy-utca 27. alatti háromszobás uri magánházamat, nagy kerttel sürgősen eladom. 176

Szülőket kisebbeket, nagyobbakat keres vételre **Jelinek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 175

Különléle

Fertőtlenítést, poloska, mély és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27—56. 313

Sírhelyek, hős emlékek készítő-

BALÁZS kőfaragó, Francia-u. 55.

sét és betűvését olcsón vállalok.

Patkányirtást felelősség mellett vállalom. Levelezőlaphívásra házhoz megyek? Paupie Károly, Hid-utca 19. 179

Rézgálic ha nincs, szőlő permetszőanyagot beszerezhet Szacsavay-u. 17. pincében. 83

Paragázzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja, Csutorás Szigligeti-u. 7. Telefon 14—21. 664

Elveszett fehér vizsla kölyök kutya. Megtaláló vagy nyomravezető jutalmat kap Hitler-utca 62. alatt. 153

Állást nyec

Illatszerek szakmában gyakorlott kiszolgáló kisaasszonyt felveszek. Sándor drogéria, Rákóczi-ut 7. 157

Két fiut tanulónak keresek. Frenzel, Szent János-u. 48. 155

Gyakornokot keresek gazdaságba. Fábry-tanya. Konyársótló. 154

Fényképező tanulót négy középiskolai végzettséggel felvesz Major György, Rákóczi-ut 13. 160

Keresünk öskereztény önálló italkimerőt óvadékkal. Ajánlatokat „Törkövő” jellegre Rudolf Mosse irodába. 169

A Nagyvárad Bábaképző Intézet lehetőség gépirást is tudó irodai tisztviselőt felvesz folyó hó 15-re. Ugyanoda keresünk mosónőt és nőtlen irodaszolgát. 168

Első alkalmazottként felvennék elsőrendű üzletembert, ki szállítóképes képviselőket tudna hozni. Ajánlatokat „Kereskedelmi Ügynökség” jellegre kiadóhivatalba. 167

Cipész aljamunkást cikkölésre felvesz Muhary, Kossuth-utca 9. 166

Öskereztény érettségizett nyugdíjas, könyvelést vállal. Címeket a kiadóba „Nyug. jegyző” jellegre. 165

Keresztény gépirónó, OTI kezelésben jártas, délutáni elfoglaltságot keres. Cím: Körösi papírkereskedés. 164

Tanuló lányt varrodába azonnal felveszünk. Várady Zsigmond-u. 63. 163

Állást keres

Könyvelést, könyvek felfektetését, vezetését, ellenőrzését, szervezését, adó-ívek helyességének ellenőrzését, ezek szerűen és lelkiismeretesen intézi Tóth Gizella könyvelési irodája, Hitler Adolf utca 10. 162

Kiváló bizonyítvánnyal bármilyen állást keres, keresztény középkorú jó családbeli, jó megjelenésű okl. tanító, volt üzletasszony, háztartásban, irodai teendőben, személyzet ellenőrzésében jártas, németül kitűnően beszél. Jelenleg állásban június 15-ig. Özv. Klímáné felügyelő, Szeghalom, Hősök tere 14. 161

Elveszett

Elveszett e hó 4-én d. u. a püspökfürdői motoroson egy **fényképezőgép** barna bőrtáskában. Megtaláló vagy nyomravezető **150.** — **P** jutalmat kap a „Hungaria” kávéházban

Oktatás

Szabó Ferenc GYORSIRÓ. és **GÉPIRÓISKOLÁJA,** Nagyvárad, Nyári gyorsított tanfolyamok. Sal Ferenc-utca 12. (Eng. szám 3329/1941.—42.) Vidékieknek vasúti kedvezmény. — Telefon: 29—78.

KIADÓTULAJDONOS: **SENET LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.**

74-és felelőszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** **Felelős kiadó:** **Dr. Scheffler Ferenc** Szent László-nyomda R. T.

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépe. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.